

SKATTEBETALEREN

2 | 2016

www.skatt.no

SELVANGIVELSEN

Gjemte muligheter

Fradrag du må kjenne til selv for å få.

SKATTEBETALER- FORENINGEN

Les vår årsrapport
for 2015.

UNGDOM

Lønnsomt for unge
å tjene litt ekstra.

SLØSERIPRISEN

Stortinget nektet å ta
imot denne prisen.

KOMMENTAR

**Du stoler på at
arbeidsgiveren din,
som surret med
feriedagene, har
levert nøyaktig
det de skal til
Skatteetaten.**

Skattebetaleren 2016

Skattebetaleren er et skattefaglig tidsskrift som utgis av Skattebetalerforeningen. I Skattebetaleren serverer vi stoff om nye og gjeldende skatte- og avgiftsregler i Norge, men også om andre lands regler som påvirker norske skatteyttere. Vi belyser de praktiske konsekvensene av skatte- og avgiftsreglene og gir konkrete råd av betydning for privatpersoner og bedrifters økonomi. Det finnes både fagstoff om skatt og avgift, omtale av konkrete dommer og saker som angår økonomien.

Artikkelforfatterne er noen av landets fremste skatte- og avgiftsekspert.

INNHold

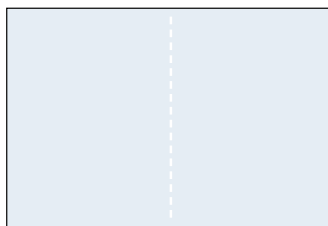
- Politiske artikler/Meninger knyttet til økonomi
- Stoff for næringsdrivende
- Andre økonomiske nyheter enn skatt og avgift
- Stoff om sparing

MÅLGRUPPE

- Skattebetalerforeningens medlemmer
- Små og mellomstore private og offentlige bedrifter
- Bedriftseiere- og ledere

84% av bladets bedriftsmedlemmer leser bladet og 89% av disse bestemmer eller har innflytelsesmulighet på innkjøp/investeringer. Tall fra Ipsos MMI juni 2015

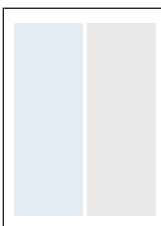
ANNONSEPRISER

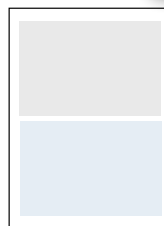
1/1 + 1/1 side - oppslag
210x275 mm
+ 3 mm utfall
Kr 20 000

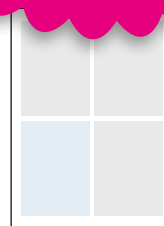
1/1 side
190x261 mm
Kr 14 600

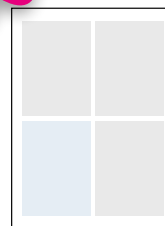
1/2 side
stående
92x261 mm
Kr 9 900

1/2 side
liggende
190mmx128mm
Kr 9 900

1/4 side
stående
92x128 mm
Kr 6300

1/4 side
liggende
190x62 mm
Kr 6300

SPECIAL-PLASSERINGER

2. omslag: 16 000

3. omslag: 15 000

Bakside 17 000

Alle priser ekskludert MVA.

TEKNISKE DATA

- Opplag: 16 000
- 5 utgivelser i 2016

DISTRIBUSJON:

- Posten Norge AS og Helthjem AS

UTGIVELSESPLAN

Utgave	Annonsefrist	Utgivelse
1/2016	14. januar	4. februar
2/2016	25. februar	17. mars
3/2016	2. juni	23. juni
4/2016	25. august	15. september
5/2016	27. oktober	17. november

ØNSKER DU Å ANNONSERE I SKATTEBETALEREN?

- **Kontakt** 07 Media v/Per-Olav Leth
- **Telefon** 91 81 60 12
- **E-post** perolav@07.no

07

media

SANDEFJORD

Kongens gate 14
Postboks 213 Sentrum,
0103 Oslo
Telefon 22 97 97 00
post@skatt.no

Redaktør:

Stig Flesland
stig.flesland@skatt.no

Abonnement:

Skattebetaleren inngår
i medlemskapet i
Skattebetalerforeningen.
Årsabonnement for
ikke-medlemmer koster
370 kroner.

Annonser:

Per-Olav Leth, 07 Media
Telefon: 918 16 012
perolav@07.no

Grafisk Produksjon:

Medier og Ledelse AS
Telefon: 22 310 210

Trykk:

Kroonpress, Estland

Utgiver:

Skattebetalerforeningen

ISSN 0333-3868

Neste utgave:

23. juni

Spørsmål?

For skattespørsmål,
ring 22 97 97 10
[hverdager kl. 12-15]

Bruk oss!

Se oppdatert liste
over medlemsfordeler
på skatt.no

Innhold 2 2016

FASTE SPALTER

4 Leder

6 Siden sist

8 Faglige nyheter

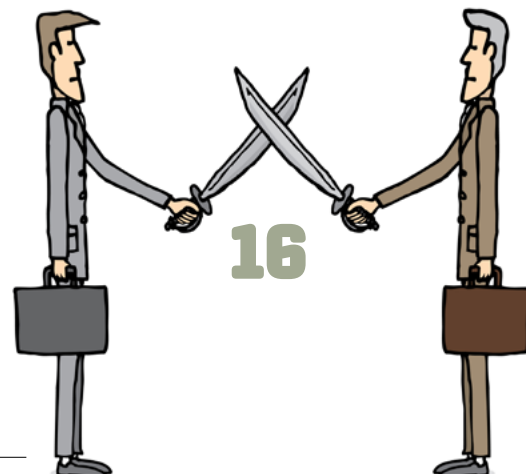
10 Vi svarer deg

42 Aktuelle bøker

43 Oss skattebetalere imellom

45 Aktuelle satser

46 Kommentar: Karine Ugland Virik

32

SELVANGIVELSEN

12 Gjemte muligheter

Fradrags du må kjenne
til selv for å få.

16 Bruk skattevettet

Følg Skattebetalerforeningens
regler, så slipper du
å lure deg selv.

18 Den store fradragsguiden

Fradrags fra A til Y

22 Lønnsomt for unge å tjene litt ekstra

Du trenger ikke å være redd
for frikortgrensen

23 Klag på ligningsverdien nå

Misfornøyd med eiendomsskatten? Klag
eller gjør endringer i selvangivelsen.

24 Høyt skattet reise

Reiser til og fra arbeid gir fradrags
- bare litt mindre enn i fjor.

26 Sjekklistene som hjelper deg

Vi har enkle sjekklister for
en rekke situasjoner.

30 Slik fyller du ut skjemaet

Skattepliktig utleie og salg av bolig gjør
at du må forholde deg til dette skjemaet.

32 Skattebetalerforeningen hjelper deg

Fire sider med vanlige spørsmål
og svar om selvangivelsen.

ANDRE NYHETER

36 Gjestekommentar:

Gavepakke til finansnæringen

**38 Skattebetalerforeningens
årsrapport for 2015**

40 Nektet å ta imot pris

Vinneren av Sløseriprisen
ville ikke ha den.

Stig Flesland

Stilltiende aksept

Det er den tiden på året igjen. Den tiden noen elsker og andre ikke kan fordra.

Her i Skattebetalerforeningen havner nok alle ansatte i den første kategorien. Vår høytid er i forbindelse med selvangivelsen, det er da vi får flest henvendelser og det er da vi hjelper flest.

Og i så måte er det på tide med et lite hjertesukk.

Mange av dere, både medlemmer og ikke-medlemmer, har høy tiltro til Skatteetaten. Det vises i tallene fra etaten selv, der det fremkommer at mange stoler så mye på Skatteetaten at dere ikke engang tar dere bryet verdt å sjekke selvangivelsen. I fjor var det om lag 600.000 (!) som ikke sjekket et eneste tall i selvangivelsen, og dermed stolte fullt og helt på at tallene stemte.

Det kan finnes forståelige årsaker til at man ikke sjekker tallene, som for eksempel akutt sykdom. Men i mange tilfeller tror vi det er snakk om at den enkelte skattebetaler rett og slett tror at selvangivelsen er ferdig utfylt og at det ikke er noe å hente på å sjekke.

Du kan selvsagt ha krav på fradrag som ikke står i selvangivelsen. Skatteetaten har en god oversikt, men den er langt fra feilfri. En rekke fradrag er ikke fylt ut i selvangivelsen når du får den, og det er dumt å ikke ta imot penger du har krav på.

Men dette er ikke bare et tegn på at man stoler på Skatteetaten. Man stoler også på alle andre som leverer opplysninger om deg til Skat-

teetaten.

Du stoler på at arbeidsgiveren din, som surret med feriedagene, har levert nøyaktig det de skal til Skatteetaten.

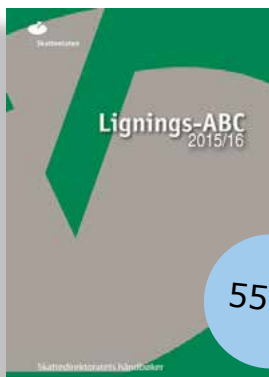
Du stoler på at barnehagen, som ikke er helt oppdatert med ukeplanene, har levert nøyaktig det de skal til Skatteetaten.

Du stoler på at alle opplysningene om dine aksjer, til et aksjonærregister som har vært preget av store feil, har blitt helt riktig i selvangivelsen.

I tillegg til at du selv kan tape penger i form av at du ikke får de fradragene du skal, kan det også skje at du overser at alle inntektene dine ikke har kommet med. I så måte er det et ubehagelig ris bak speilet; tilleggsskatt. En såkalt stilltiende aksept er det samme som å godta det som Skatteetaten har fått inn av opplysninger og lagt inn i selvangivelsen. Haken er bare at det ikke er arbeidsgiveren, Skatteetaten, banken eller andre som har levert oppgaver som blir straffet dersom det er feil i oppgaven – og dermed i selvangivelsen.

Det er deg. **SB**

« Men dette er ikke bare et tegn på at man stoler på Skatteetaten. Man stoler også på alle andre som leverer opplysninger om deg til Skatteetaten.

559,-

Lignings-ABC 15/16

Lignings-ABC omtaler de fleste skattespørsmål for selskaper og personlige skattytere.

890,-

Skatteparadisene og den internasjonale selskapsskatteretten

Hvor finner vi skatteparadisene og hvordan har de utviklet seg til den nåværende stillingen i den globale økonomien?

859,-

Årsregnskapet i teori og praksis 2015

Boken er den eneste komplette og oppdaterte boken om årsregnskapet og har kommet i ny utgave.

949,-

Skatterett for næringsdrivende 2016

Skatterett for næringsdrivende 2016 er egnet både som lærebok og som håndbok og oppslagsbok.

349,-

Pensjoner i et nøtteskall

Boken gir leseren en oversikt over pensjonsordninger i Norge og de reglene som gjelder for disse.

279,-

Personlig økonomi for pensjonister.

Nyt pensjonslivet med orden på økonomien! Boken viser hvordan du skaper balanse i økonomien og legger grunnlaget for et godt liv som pensjonist.

739,-

Fusjon og fisjon

Boken er en praktisk veiledning i gjennomføring av fusjon og fisjon, godt illustrert med eksempler.

950,-

Skattelovsamlingen

Skattelovsamlingen er Norges mest komplette, oppdaterte og oversiktlige verktøy for alle som jobber med eller studerer årsregnskap og skattespørsmål.

540,-

Aktuell

merverdiavgiftsrett

Denne boken avspeiler merverdiavgiften som et viktig, mangfoldig og internasjonalt rettsområde.

Gratis frakt på skatt.no/bokhandel

Siden sist

2 av 3 klager førte frem

Skedsmo kommune stolte ikke på at Skatteetatens tall for ligningsverdi var gode nok, og ville taksere alle eiendommene selv da eiendomsskatten skulle videreføres i 2015 og samtlige eiendommer skulle retakseres. Det medførte et klagerush - der 66 prosent av klagenes førte frem.

Ifølge Romerikes Blad (RB) mottok kommunen 1.350 klager. En klage kan omfatte både enkeltboliger, flere boliger og hele borettslag, og det er derfor sannsynlig at det reelle antall boligeiere som har klaget er langt høyere enn 1.350.

Det betyr altså at det er langt flere boligeiere som har fått medhold i klagen enn de 1.350 klagenes som er registrert.

Kommunen får i RB kraftig kritikk av generalsekretær Peter Batta i Huseiernes Landsforbund, som mener kommunen med fordel kunne benyttet seg av Skatteetatens tall for å unngå alle feilene. Ordføreren i Skedsmo avviser imidlertid kritikken.

- At mange får medhold er bare bra, det beviser at saksbehandlingen har vært skikkelig. Takseringen er ikke nødvendigvis dårlig, for mange er den veldig presis. Her ligger det grundig arbeid i bunn i en kompleks og sammensatt materie. Jeg vet det har blitt jobbet veldig seriøst med denne saken, sier ordfører Ole Jacob Flæten til RB. **SB**

Svindelforsøk fra «Skatteetaten» kostet 12.000 kroner

Ide siste årene har stadig flere svindlere prøvd å lure til seg kredittkortopplysninger fra intetanende skattebetalere. Det typiske budskapet er at «Du har fått tilbake penger på skatten, trykk her for å motta dem».

Nettavisen Dinside kunne tidligere i år fortelle historien om en nordmann som hadde falt for et slikt svindelforsøk. Det kostet ham 12.000 kroner.

Ifølge Dinside fikk nordmannen en e-post hvor det stod at Skatteetaten var avsender. Innholdet i e-posten var skrevet på dårlig norsk, og i tillegg var det ikke med hverken æ, ø eller å i e-posten.

Varselsklokkene gikk imidlertid ikke hos denne mannen, og han la inn kredittkortopplysninger på nettsiden det var lenke til i e-posten.

I løpet av kort tid ble så disse opplysningene brukt til å kjøpe produkter på nett til en verdi av over 17.000 kroner. Mannen

Flagger hjem formuer

Rekordmange benytter seg av reglene for frivillig retting, eller skatteamnesti, viser tall fra Skatteetaten. I 2015 ba 384 personer om frivillig retting for penger som skulle vært rapportert til Skatteetaten tidligere. Det var en økning fra 295 året før. De fleste av sakene gjaldt penger i utlandet, men ordningen gjelder også for formue og inntekt i Norge som skulle ha vært oppgitt.

- Tallene viser at det er mange nordmenn som har internasjonale forhold i sin økonomi. Dette dreier seg ikke nødvendigvis om penger som er skjult i utlandet, men det kan være penger man har tjent i utlandet og som er blitt stående på konto der, arv av utenlandske konti og så videre. Det er bra at så mange benytter muligheten til å rydde

opp i forholdene, sier skattedirektør Hans Christian Holte i en pressemelding.

Bård Erlend Hansen, advokat i SBF Skatteadvokater, har merket en økt pågang fra nordmenn som vil benytte seg av muligheten til å unngå tilleggsskatt.

- Poenget med å opplyse om utenlandsformuer til skattemyndighetene på eget initiativ er at man unngår straffeforfølgelse og eventuell tilleggsskatt. Det som er spesielt nå er at skattemyndighetene har inngått en avtale med Sveits med automatisk utveksling av opplysninger, så fra 2017/2018 får skattemyndighetene beskjed om de midlene som nordmenn har i Sveits, sier Hansen. **SB**

For å si det litt brutalt, så går økte skatter rett inn i det store sluket.

Gunnar Stavrum, redaktør i Nettavisen, 29. februar 2016.

oppdaget dette og fikk sperret kortet. Men da han ville at banken skulle dekke tapet fikk han nei. I første omgang fikk han nei fra banken, og deretter klaget han til Finansklagenemnda.

Her mente nemnda at «klageren er så sterkt å bebreide for å ha gitt fra seg opplysningene til denne nettsiden at vilkårene for grov uaktsomhet er oppfylt», og dermed måtte han betale en egenandel på 12.000 kroner for misbruket av kortet.

Om du skulle motta denne type e-post er rådet enkelt: Etater som Skatteetaten ber aldri om kredittkortinformasjonen din. Ikke gi den fra deg. **SB**

Tall som teller

150 mrd.

Antall kroner turister la igjen i Norge i 2014.

126.000

Antall arbeidsledige per desember 2015.

12.051,72

Verdien (i 2015) av 1.000 kroner i 1960.

Ekspertene skal gi råd om delingsøkonomi

Overfor Dagens Næringsliv (DN) bekrefter Finansdepartementet at det vil sette ned et delingsøkonomiutvalg, men man har ennå ikke bestemt seg for hverken mandatet til utvalget eller hvilken sammensetning det skal ha.

Det man imidlertid har fått vite er at det skal være hurtigarbeidende, ifølge DN.

- Finansdepartementet vil sette ned et

utvalg om delingsøkonomi. Vi arbeider med mandat og sammensetning, skriver statssekretær Tore Vamraak (H) i en e-post til avisen.

Som Skattebetaleren kunne melde i forrige utgave innrømmer Skattedirektoratet at de har få - om noen - tiltak som kan benyttes dersom skattebetalere selv ikke rapporterer inn inntekt fra såkalt

delingsøkonomi. Skattedirektøren pekte på at det ble jobbet med muligheter for regelendringer, og nå kan arbeidet få drahjelp.

Utvalget vil sannsynligvis måtte se på inntektsgrenser, avgrensning mellom kapitalinntekter og næringsinntekt samt spørsmål knyttet til både rapportering og rettigheter for den enkelte tilbyder av tjenester. **SB**

Historisk tilbakeblikk på Skattebetalerforeningen

Eiendomsskatt

2006

«Vi mener at dagens lignings-takster kan legges til grunn siden disse er relativt sammenfallende fra kommune til kommune og skal utgjøre maksimalt 30 prosent av markedsverdi. Samtidig slipper kommunene ekstra kostnader til ny taksering.»

Jon H. Stordrange, adm. direktør i Skattebetalerforeningen, Skattebetaleren 03/2006

Misforståelse

1996

Sentralskattekontoret for storbedrifter vil bryte med Skattebetalerforeningen. Det skjer etter at foreningens formann [...] fornærmet direktør Staale Knudssøn ved å kalle sentralskattekontorene i etaten for «SS-kontorene».

Dagens Næringsliv, 14. mars 1996

Rådgivning

1986

En annen variant for hjelp i økonomiske spørsmål - riktignok i hovedsak begrenset til skattespørsmål - er å melde seg inn i en organisasjon som heter Norsk Skattebetalerforening.

Akershus Arbeiderblad, 6. februar 1986

Faglige nyheter

Slutt på tiden med hemmelig konto

Snart går det automatisk i at skattemyndighetene får opplysninger om deg fra Sveits. Nå har finansminister Siv Jensen og den sveitsiske ambassadøren undertegnet en politisk erklæring om automatisk utveksling av opplysninger fra sine banker og andre finansinstitusjoner. Planen er at første automatiske rapportering skal skje i september 2018 for inntektsåret 2017.

Norge har allerede informasjonsutvekslingsavtale med Sveits (og en del andre land), men det nye nå er altså at opplysninger om deg vil sendes automatisk til norske skattemyndigheter.

Dersom du har holdt tilbake opplysninger om skattepliktig inntekt og formue risikerer du tilleggsskatt og eventuelt straff. Kommer du skattemyndighetene i forkjøpet, kan dette unngås.

Prinsipputtalelse om boligutleie

Skattedirektoratet har kommet med en prinsipputtalelse som viser hvordan direktoratet ser på boligutleie gjennom for eksempel Airbnb.

Uttalelsen, som ble avgitt 5. februar og publisert 9. februar, heter «Skatteplikt ved utleie av overnattingssted som formidles via nettbasert markedsplass».

Her skrives det at «Det er ingen egne skatteregler for tjenester hvor kontakt mellom kjøper og selger formidles via nettsted/app/programvare. En må således se hen til skatteregler som gjelder for kjøp og salg av tjenester ellers.»

Utgangspunktet er altså at inntekter fra boligutleie er skattepliktig som kapitalinntekt (25 prosent i 2016) - med mindre man kommer under unntaksreglene.

Her er det imidlertid gjort en viktig presisering i de siste årene.

«Det er viktig å merke seg at utleieverdien ikke nødvendigvis er det samme som arealforholdet - selv om det ofte er sammenfallende. Dersom f.eks. den delen av tomannsboligen som leies ut har en høyere standard enn den delen eieren selv bor i, vil utleiedelen kunne anses å overstige halvparten av boligens utleieverdi og leieinntektene vil kun være skattefrie inntil kr 20 000 i inntektsåret. Det presiseres at det med utleieverdi må forstås verdien på det frie marked til det formål arealene skal brukes til, se Lignings-ABC 2015/2016 «Bolig - fritaksligning» pkt. 14.9 s. 240.

Leies en del av boligen ut til korttidsovernatting, hvor leieverdien kanskje er høyere enn ved ordinær boligutleie/langtidsovernatting, så vil sammenligningsgrunnlaget være utleieverdi til korttidsovernatting for den del som skattyter ikke bruker selv, og utleieverdi ved ordinær boligutleie/langtidsovernatting for den del som skattyter bor i selv.

Ved sammenligning legger en i utgangspunktet til grunn faktisk utleieinntekt for delen som leies ut, med mindre arealet som leies ut utelukkende er tiltenkt utleieformål, og samtidig fremstår som en utleiedel. I sistnevnte tilfelle må en stipulere en direkte

sammenlignbar utleieverdi basert på faktisk utleieinntekt.»

Deretter gis det tre eksempler som skal illustrere hvordan Skattedirektoratet mener dette skal praktiseres:

Eksempel 1: Kari leier ut et rom i boligen sin til kr 800 per natt 5 netter per mnd. Rommet brukes ellers som hagestue. Utleieverdien på resterende del av Kari's hus er på kr 15 000 per mnd. I dette tilfellet vil en f.eks. kunne foreta en sammenligning av utleieverdi per mnd slik: kr 4000 (kr 800 x 5 netter) mot kr 15 000. Således er utleieverdi på Kari's del høyere, og Kari må anses for å bruke minst halvparten av

boligen sin.

Eksempel 2: Kari leier ut et større rom i boligen sin til kr 1600 per natt 10 netter per mnd. Rommet brukes ellers som hjemmekontor/hobbyrom. Utleieverdien på resterende del av Karis hus er på kr 15 000 per mnd.

I dette tilfellet vil en f.eks. kunne foreta en sammenligning av utleieverdi per mnd slik: kr 16 000 (kr 1 600 x 10 netter) mot kr 15 000. Således er utleieverdien på rommet høyere enn resterende del av boligen, og Kari kan ikke anses for å bruke minst halvparten av boligen sin.

Eksempel 3: Kari leier ut et rom i boligen sin til kr 800 per natt

15 netter per mnd. Rommet som leies ut brukes ikke av boligens faste beboere, og er innredet for utleieformål. Rommet brukes således utelukkende til utleie. Utleieverdien på resterende del av Karis hus er på kr 15 000 per mnd.

I dette tilfellet må det aktuelle rommet i huset til Kari anses som en ren utleiedel. Det må derfor stipuleres en utleieverdi som er direkte sammenlignbar med utleieverdi på den del av boligen hvor Kari selv bor.

En sammenligning per mnd vil eksempelvis bli slik: kr 24 000 (kr 800 x 30 netter) mot kr 15 000. Således er utleieverdi av rommet høyere enn resterende del av Karis bolig. Skatteplikt vil dermed oppstå dersom utleieinntektene overstiger kr 20 000 i inntektsåret.

Videre skriver Skattedirektoratet at dersom vilkårene for skattefri utleie er oppfylt, er skattefriheten absolutt og det vil ikke være tale om næringsvirksomhet.

Skattedirektoratet forsøker også å beskrive hvordan man trekker grensen mot virksomhetsbegrepet. I praksis: Hvilken skattesats som skal benyttes.

Her er det «aktivitetens omfang» som avgjør om det er virksomhet eller ikke.

«Særlig ved korttidsutleie til fritidsformål vil aktivitetsnivået ofte være høyt, slik at det etter omstendighetene kan foreligge virksomhet selv om det bare er én boenhet som leies ut. Det samme gjelder hvis det for en boenhet er flere separate leieforhold.»

Viktige unntak fra utbytteregler

Finansdepartementet har fastsatt regler som gir viktige unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til personlig aksjonær.

Høringsinstanser, deriblant Skattebetalerforeningen, har kommet med innspill som gjør at departementet har foretatt noen endringer sammenlignet med det forslaget som var på høring med høringsfrist 8. januar.

Unntakene er:

- Det gis unntak for kreditt eller sikkerhetsstillelse til arbeidstakere med lavere

eier- eller stemmeandel i selskapet enn 5 prosent.

- Det gis et generelt unntak for kreditt under 100 000 kroner fra selskap til aksjonær, dersom kreditten innfris innen 60 dager.

- Det gis unntak for kunde- fordringer som er et ledd i selskapets ordinære virksomhet, dersom fordringen innfris innen 30 dager.

Samtidig er det presisert i forskriften at det foreslåtte unntaket om kreditt eller sikkerhetsstillelse fra bank gjelder finansforetak som omfattes av finansforetaksloven § 1-3.

Vi svarer deg

Rådgiverne i Skattebetalerforeningen gir deg svar på spørsmål om skatt, arv og avgift.

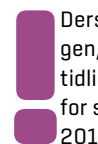
Jan H. Bangen
Advokat

Barn ikke på selvangivelsen

Fikk ferdig utfylt selvangivelse i posten, men der sto det ingenting om at jeg ble samboer og fikk barn med henne i 2014. Skal dette registreres? Har det noen innvirkning

på skatten? Jeg fylte ut personnummeret til samboeren min der det ble spurt om på selvangivelsen da jeg leverte.

Dersom barnet ikke har begynt i barnehagen, og ingen av dere har særkullsbarn fra tidligere forhold, har det ingen betydning for skatten at dere fikk barn i løpet av 2015.

Du behøver ikke oppgi barnets fødselsnummer i selvangivelsen. Dette er opplysninger som skattekontoret allerede sitter med (de har tilgang til opplysningene i folkeregisteret).

Dersom en av dere har barn fra tidligere forhold og har hatt status som enslig forsørger, vil det bli en forskjell fra 2015.

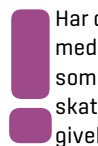
Samboere med felles barn regnes nemlig aldri som enslig forsørger, og dette gjelder fra og med det året fellesbarnet blir født. For særfradraget gis kun til enslige forsørger som mottar utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven § 9. Retten til utvidet barnetrygd opphører dersom mottakeren har inngått samboerskap som har vart i mer enn 12 måneder, får barn sammen med samboer eller gifter seg.

Minstefradrag og gjeld

Skal jeg føre opp privat gjeld i selvangivelsen? Jeg har lånt private penger til et firma. Og evt. i hvilken post skal dette føres? Og hvorfor varierer minstefradraget?

Har du lånt penger til et firma skal du ta med dette i selvangivelsens post 4.1.6 som en fordring. Eventuelle renter er skattepliktige og skal medtas i selvangivelsens post 3.1.1. Dersom du har lånt penger til et aksjeselskap, skal det beregnes en ekstraskatt. Mottatte renteinntekter, minus 27 % skatt og minus et skjermingsfradrag er skattepliktig og skal tas med i selvangivelsen post 3.1.3. Skjermingsfradraget utgjør lånesaldo i begynnelsen av hver måned, multiplisert med en skjermingsrente. Denne renten finner du på skatteetaten.no. Dette kan virke komplisert og det kan derfor være fornuftig å søke eksperthjelp.

Minstefradraget for lønnsinntakere fastsettes i 2015 til 43 prosent av lønnen, men maksimalt til 89.050 kroner. Det finnes også en nedre grense for dem med lave inntekter. Slikt minimums minstefradrag utgjør kr

31.800, men begrenset oppad til faktisk lønn.

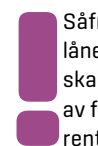
Når det gjelder pensjon fastsettes minstefradraget til 29 prosent i 2015, men maksimum 72.200 kroner.

Skatt på rentefordel?

Dersom jeg tar opp et fastrentelån i min bank som per i dag er dyrere enn lån til flytende rente, hva vil skje dersom den flytende renten stiger og blir høyere enn avtalt fastrente?

Skal jeg skatte av en slik fordel - differansen mellom alminnelig rentenivå og fastrente?

Såfremt det er snakk om et ordinært låneforhold, mellom deg og en bank, så skal du ikke skatte av eventuell fordel av fastrentelån kontra lån til flytende rente. (Dette i motsetning til rimelige lån i arbeidsforhold.)

Bakgrunnen for dette er at slike avtaleforhold typisk ikke er påvirket av relasjonene mellom avtalepartene, slik en låneavtale mellom en arbeidsgiver og arbeidstaker ofte er.

Innfri du imidlertid et fastrentelån før bindingstiden har gått ut, og det alminnelige rentenivået har sunket, så må du erstatte bankens eventuelle rentetap for resten av bindingen. Dette kalles overkurs - og denne erstatningen likestilles med gjeldsrenter for deg slik at du kan få fradrag i selvangivelsen for dette beløpet.

Har imidlertid rentenivået øket (underkurs), og du får en godtgjørelse for den rentegevinst långiver oppnår ved førtidig innfrielse (underkurs), skal dette beløpet skattelegges som kapitalinntekt for deg som lånetaker.

Hilde Alvsåker
Avgiftsrådgiver

Rolf Lothe
Advokatfullmektig

Trond Olsen
Advokat

Kjell Magne Ryland
Skatterådgiver

Bård Erlend Hansen
Advokat

Joachim K. Johannessen
Advokatfullmektig

Sigbjørn Sørensen
Advokatfullmektig

Over frikortgrensen

Hvis jeg passerer frikortgrensen, må jeg betale skatt for det som er over, eller for hele beløpet?

I prinsippet er hele beløpet da skattepliktig. I praksis er effekten ikke så dramatisk. Når man beregner hvor mye man skal betale av ordinær skatt (27 %) er det et fribeløp (personfradrag) på 50.400 kroner for 2015. I tillegg er det et eget minstefradrag i lønnsinntekt.

Den andre type skatt man betaler, trygdeavgift på 8,2 %, trer inn fra første krone når man er over fribeløpet på 49.650 kroner i 2015. Men her er det en begrensning: trygdeavgiften kan ikke bli mer enn 25 % av den delen av inntekten som overstiger 49.650 kroner.

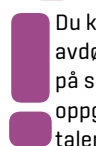
Eksempel: Tjener 60.000 kroner i 2015, og skal ikke betale 27 % skatt. Trygdeavgift 8,2 %: I utgangspunktet 4.920 kroner, men på grunn av 25 % begrensningen reduseres den til 2.588 kroner.

Selvangivelse når ektefelle sitter i uskifte - dødsåret

Min mann døde i oktober, og jeg sitter i uskifte. Nå skal jeg levere selvangivelse, og jeg lurer på hva jeg gjør med hans?

Du kan levere selvangivelsen for din avdøde mann på ordinært vis, men marker på selvangivelsen at han er død. Sjekk at oppgaver fra arbeidsgiver, pensjonsutbetalinger, banker mv. har kommet riktig med på selvangivelsen, og gjør evt. korrigeringer. Dere lignes uansett felles for formue i dødsåret som ektefeller.

Dersom han eller du hadde så liten inntekt at dere ikke får nyttegjort dere av personfradraget begge to, kan det lønne seg å kreve felles ligning i klasse 2. Har dere begge to «normal» inntekt i det aktuelle året vil det sjelden være aktuelt.

Vær imidlertid oppmerksom på at når en skattyter dør blir adressen automatisk fjernet i folkeregisteret, og det blir derfor ikke sendt ut selvangivelse til avdøde i disse tilfellene. Registrer derfor en c/o adresse for deg hos folkeregisteret, slik at selvangivelsen blir sendt til denne adressen.

Har du ikke registrert c/o adresse, kan du som gjenlevende ektefelle få tilsendt avdødes selvangivelse ved henvendelse til Skatteetaten eller få den utlevert ved oppmøte på et skattekontor.

Ektefeller kan trekke fra hvert sitt fribeløp ved beregning av formuesskatt. Hvis den ene ektefellen har null i nettoformue, kan den andre ektefellen da trekke fra fribeløpet to ganger?

Ja, dette skjer automatisk ved ligningen. Ektefeller kan som tidligere fordele formue og gjeld seg i mellom som de selv ønsker. Det vil uansett kun bli beregnet formuesskatt av nettoformue utover 2,4 millioner kroner (to ganger fribeløpet) i 2015.

I 2016 er fribeløpet økt til 1,4 millioner kroner, slik at formuesskatten for ektefeller blir beregnet av nettoformuen utover 2,8 millioner kroner.

Fradrag du må kjenne til selv for å få

Gjemte muligheter

Skatteetaten forhåndsutfyller selvangivelsen for deg. Det kan bli en kostbar sovepute dersom du ikke er klar over hva du har krav på.

Det finnes en rekke fradragmuligheter i det norske skattesystemet – enn så lenge. Norske politikere har for lenge siden begynt å kutte antall fradrag, og lite tyder på at dette er noe som endrer seg de kommende årene. Men det finnes muligheter til å få skattefradrag som du kanskje ikke har tenkt på fortsatt.

Her viser vi deg noen aktuelle, som kan bety flere tusenlapper for deg som kan benytte deg av mulighetene. Listen er langt fra uttømmende, det finnes flere muligheter!

1 Lite kjent fradragmulighet etter arv:

Har du arvet bolig – og solgt den kort tid etter? Da kan det være at du har rett på et saftig skattefradrag.

Fjerningen av arveavgift gjorde at arvinger slapp å betale en sur ekstraregning etter å ha arvet huset til foreldre eller andre arvelatere. Men endringen har også medført at du som arver nettopp denne boligen i tillegg kan ha rett til et fradrag du neppe trodde du hadde krav på.

Trekk fra omkostninger

Når du selger en bolig kan dette være skattefritt hvis du oppfyller kravet om botid. Helt konkret må du ha bebodd boligen i 1 av de 2 siste årene (for hytter er det andre krav). Dersom du ikke oppfyller kravet er gevinsten skattepliktig og et eventuelt tap er fradagsberettiget. For å beregne en gevinst eller tap skal du også ta hensyn til påkostninger som er gjort i den perioden du har eid boligen samt kostnader knyttet til

kjøp og salg.

Og det er nettopp dette som er relevant for dem som arver bolig.

Til og med 2013 gjaldt det som hovedregel et diskontinuitetsprinsipp ved arv og gave. Diskontinuitet betyr at arving/mottakers skatteposisjoner (inklusive inngangsverdi) blir fastsatt uavhengig av givers inngangsverdi og andre skatteposisjoner. Dersom du for eksempel arvet en bolig ble inngangsverdien oppjustert til markedsverdi ved overtagelse.

Med de nye reglene er det innført et kontinuitetsprinsipp som går ut på at mottaker/arving skal overta arvelaters/givers skatteposisjoner fra og med inntektsåret 2014. Det vil si at din inngangsverdi er lik arvelaters (givers) opprinnelige inngangsverdi.

Imidlertid er det gjort noen viktige unntak fra reglene om kontinuitet for bolig- og fritidsbolig (samt alminnelig gårdsbruk og skogbruk). Dersom den som døde (arvelater) kunne solgt boligen skattefritt på dødsfallstidspunktet skal det fortsatt gjelde et diskontinuitetsprinsipp. Det vil si at inngangsverdien for slike eiendommer skal settes til markedsverdi ved overtakelse.

Samtidig innebærer det at salgsomkostninger ved et senere salg av eiendommen også reduserer eiendommens utgangsverdi.

Dersom salgssummen er lik eiendommens markedsverdi ved overtakelse, dvs. inngangsverdien, vil arvingens salgsomkostninger utgjøre et fradagsberettiget tap. Ved en verdiøkning på boligen i arvingens egen eiertid vil salgskostnadene redusere skattepliktig gevinst.

For å ta dette med et eksempel:

Per dør i 2015 og etterlater seg en boligeiendom

i Trondheim som han har bodd i siden 1980. Han har kun en arving, sønnen Jan, som bor i Oslo. Jan arver boligen og betaler ikke arveavgift på arven. Som en følge av de nye reglene blir arvingens inngangsverdi oppregulert til markedsverdi ved overdragelsen. Denne blir vurdert til 4 millioner kroner av en takstmann.

Jan har imidlertid ingen interesse av å flytte til Trondheim, og bestemmer seg umiddelbart for å iverksette salg av boligen, og en måned etter overdragelsen er salget fullført.

Salgssummen viser seg å være identisk med den antatte markedsverdien, og Jan sier seg fornøyd med å få 4 millioner skattefritt. Der stopper historien for mange. Jan har imidlertid på fradrag for omkostningene ved salget. Disse omkostningene inkluderer meglerhonorar, annonsering, forskjellige gebyrer og så videre. For en bolig verdt 4 millioner kroner vil omkostningene fort beløpe seg til godt over 100.000 kroner. I Jans tilfelle endte omkostningene på 120.000 kroner. Det vil si at han, rent skattemessig, faktisk har et tap på 120.000 kroner ved salget – et tap han kan kreve fradrag for. 27 prosent av 120.000 kroner er 32.400,-. Jan ender dermed opp med å få salgssummen på 4 millioner kroner, samt å få et skattefradrag verdt 32.400 kroner.

2 Har du fått dette brevet fra skattemyndighetene?

De to siste årene har 65.000 skatteyttere som har solgt bolig mottatt brev fra skattemyndighetene med foreløpig beregning av gevinst eller tap i forbindelse med salget. I brevet står det å lese at dersom du ikke korrigerer opplysningene i brevet vil de bli lagt til grunn i selvangivelsen din. Svært mange har ikke besvart dette brevet, selv om mye av det som står her sannsynligvis er ufullstendig og ukorrekt.

Beregningene er nemlig basert på offentlig informasjon – som bostedsadresse, samt tilgjengelig informasjon fra Statens kartverk om kjøps- og salgssum. Dine individuelle forhold utover den offentlige informasjonen er det ikke tatt hensyn til, og dette kan gjøre stor forskjell.

Det første spørsmålet du må vurdere er om gevinsten du har oppnådd overhodet er skattepliktig. Dersom du har eid boligen i mer enn ett år og brukt den som egen bolig i minst ett av de siste to årene før salget er utgangspunktet at gevinsten er skattefri.

Ofte er man i tvil om brukskravet er oppfylt.

De to siste årene har 65.000 skatteyttere som har solgt bolig mottatt brev fra skattemyndighetene.

Da er viktig å huske på at skatteloven har regler om at ikke-bruk på grunn av f. eks. arbeid skal godkjennes som brukstid, og ektefeller kan også godskrives hverandres brukstid. Husk også at det gjelder egne regler for fritidsboliger. De kan like gjerne gjelde leiligheten i byen som hytta på fjellet.

Påkostning eller vedlikehold?

Dersom salget er skattepliktig (eller tap fradragsberettiget), blir oppgaven så å kontrollere gevinst-/tapsberegningen nærmere. Her er det viktig å få med omkostninger i forbindelse med kjøpet og salget, og ikke minst kan senere på-

kostninger øke kostprisen (og dermed redusere gevinsten/øke tapet) din betraktelig.

Er det snakk om boliger som er ervervet før 1992 er det også spesielle regler om oppregulering av kostpris som kan hjelpe på skatteregningen.

3 Studentenes mulighet

Mange studenter går sannsynligvis glipp av store skattefradrag hvert eneste år. Studenter som har jobb på studiestedet sitt kan få pendlerfradrag og kostfradrag.

Hvis du som student i fjor hadde heltidsarbeid på studiestedet, og derfor bodde borte fra hjemmet på grunn av arbeidet, og pendlet hjem i denne perioden, har du krav på pendlerfradrag. Som pendler vil du ha krav på fradrag for

merutgifter til kost med 200 kroner per døgn i disse ukene. Fradrag for hjemreiser i samme periode er ikke så aktuelt, ettersom du først får fradrag når reiseutgiftene overstiger 16.000 kroner. Fradraget gis etter samme regler og satser som ved arbeidsreise, og det vil si 1,50 per km inntil 50.000 km, og 0,70 kr mellom 50.000 og 75.000 km. Hvis det er brukt fly, kan du velge å kreve fradrag for faktiske kostnader til flybillett i stedet for avstandsfradraget. Så lenge du ikke har faktiske utgifter til bolig på hjemstedet er det ikke fradragsrett for merutgifter til bolig (losji) på arbeidsstedet.

Vær oppmerksom på at når studiene er hovedgrunnen til at bor borte fra hjemmet, regnes du ikke som pendler, selv om du har deltidsjobb ved siden av studiene. Det vil altså si at pendlerfradraget bare er aktuelt når du som student har heltidsarbeid i feriene!

Eksempel

Sunniva studerer i Bergen. Etter avlagt eksamen i slutten av mai jobber hun fulltid i syv uker før hun reiser til hjemstedet på ferie. I løpet de syv ukene er hun tre ganger på besøk hjemme, slik at hun totalt har oppholdt seg 43 dager i Bergen. Fradraget for merutgifter til kost er dermed 43×200 kroner = 8.600 kroner, som føres i post 3.2.7. Summen av utgiftene til reisene til hjemstedet, og daglig reise mellom hybelen i Bergen og jobben i Bergen er under 16.000 kroner, slik at hun ikke har noe krav på fradrag for reiseutgifter.

Eksempel

Ida studerer i Oslo, og bor fortsatt hjemme hos foreldrene i Larvik. I fjor sommer hadde hun heltidsjobb i Oslo i hele sommerferien, og var bare hjemme i helgene. Hun kan derfor kreve pendlerfradrag i form av merutgifter til kost

med 200 kroner per døgn, og fradraget i selvangivelsen blir for henne 8.000 kroner (200×40 døgn).

Skatten hennes reduseres dermed med 2.160 kroner.

4 Glemte fradrag tidligere år?

Vanligvis er det for sent å rette tidligere års ligning etter at klagefristen har gått ut, men det er mulig å be om endring.

Eksempel

I mars 2016 oppdager du at du ikke har krevd foreldrefradrag for inntektsårene 2014 og 2013.

Gjelder det mindre beløp kan du be om at rettingen tas som en del av årets ligning, såkalt «summarisk endring», hvor endringene som gjelder de to siste inntektsårene kan tas med ved årets ligning. Ordningen gjelder bare for netto inntektstillegg eller fradrag som ikke overstiger 30.000 kroner, eventuelt 50.000 kroner i formue.

5 Diverse poster

Det er en rekke opplysninger som hverken blir innberettet av andre eller som Skatteetaten selv sitter på, og som du derfor selv må føye til i selvangivelsen. Husk at Skatteetaten ikke mottar opplysninger om alle fradrag du kan ha krav på. Pass derfor på å føre opp fradrag som ikke er forhåndsutfylt i selvangivelsen. Viktige fradrag kan være utelatt. For eksempel gjelder det:

- private lån eller fordringer
- skattepliktige utleieinntekter
- formue eller inntekt i utlandet
- endring av skattekasse
- privat dagmamma
- sykdomsfradrag
- kjøp eller salg av bolig

Fradrag for renter på lån fra arbeidsgiver må også påføres. Har du byttet jobb, flyttet eller arbeidsgiver har byttet adresse, kan det eksempelvis være grunnlag for å se nærmere på reisekostnader og fradrag. Er du usikker på et fradrag? Før det opp og gi en begrunnelse. Har du kjøpt eller solgt bolig/bil/aksjer osv., kan dette ha påvirket både formues- og gjeldssiden. Du må kanskje også gi opplysninger om gevinst eller tap. Har du solgt aksjer eller verdipapirer, er det viktig å sjekke at riktig inngangsverdi eller kjøpesum er benyttet. Er du nygift, må du sjekke at du har blitt lignet i riktig skattekasse.

Er du i tvil om et beløp er fradragsberettiget? Før det opp i selvangivelsen og forklar i post 5.0 hvorfor du krever fradraget. **SB**

Skattebetalerforeningens skattevettregler:

Bruk skattevettet

Du kan komme til å angre hvis du lar Skatteetaten få siste ordet i din privatøkonomi.

Vi har sagt det en rekke ganger før, men viktige ting kan ikke gjentas for ofte:

■ Forhåndsutfylt er ikke det samme som ferdigutfylt!

■ Skatteetaten er slettes ikke alltid din beste venn og rådgiver i privatøkonomiske saker.

Dette bør du sjekke

Selv om selvangivelsen er forhåndsutfylt, er det likevel viktig å gjøre noen enkle kontrolløvelser. Det er nemlig du som sitter med det hele og fulle ansvar for at tallene blir korrekte, ikke Skatteetaten - selv om mange av tallene i selvangivelsen er fylt ut av skattemyndighetene.

Opplysninger som vanligvis er forhåndsutfylt er særlig innberettete opplysninger fra arbeidsgiver, pensjonsutbetalere, bank, forsikringsselskap, boligselskap, barnehage, skolefritidsordning, fagforening og gaver til

frivillige organisasjoner. Andre opplysninger som Skatteetaten selv sitter på, er for eksempel opplysninger om fast eiendom, aksjer og motorkjøretøy.

Dersom disse opplysningene ikke er korrekte, må du korrigere dem i selvangivelsen.

Når du finner feil

Sjekk at all lønn og alle godtgjørelser er kommet med. De fleste forhåndsutfylte opplysningene i selvangivelsen er hentet fra årsoppgaver fra arbeidsgiver, banker, NAV, barnehage mv. Stemmer beløpene i selvangivelsen med opplysninger i lønnsoppgaver og årsoppgaver?

Finner du feil, kontakt den som har sendt inn opplysningene, og rett i selvangivelsen.

Inntektssiden kan for eksempel bli feil ved at arbeidsgiver har innrapportert feil i A-ordningen og dermed kan eksempelvis diett ha blitt skattepliktig. Er det slike feil, eller innrappor-

SKATTEBETALERFORENINGENS SKATTEVETTREGLER

1 Selvangivelsen er for mange bare delvis utfylt.

Du har en unik mulighet til å redusere skatten din ved å føye til fradrag, og du har et ansvar for å supplere den hvis inntekter mangler.

2 Lever elektronisk.

Hvorfor: Alle endringer du gjør arkiveres, du får bekreftelse på at du har levert, det er mer sannsynlig at endringer registreres og du har et arkiv for senere år.

3 Ikke send inn kvitteringer.

Men ta vare på dem, og ha dem klar hvis skattekontoret spør. Og gi uttrykkelig beskjed hvis du har rotet bort kvitteringer eller andre bilag.

4 Gi tilstrekkelige opplysninger. Bruk feltet for tilleggsopplysninger.

Tilstrekkelige opplysninger er nødvendig for at skattekontoret skal forstå hva som har skjedd. Mangelfulle og/eller uriktige opplysninger kan gi tilleggsskatt og gir skattemyndighetene anledning til å endre inntil 10 år tilbake i tid.

5 Ikke sjekk alle tallene på en gang.

Del dem opp. Da er det større sjanse for at du oppdager eventuelle feil.

6 Feil i selvangivelsen? Finner du feil i forhåndsutfylte opplysninger, gjør to ting: Rett feilen i selvangivelsen, og forklar hvorfor.

Kontakt den som har sendt inn opplysningene, for eksempel arbeidsgiver, forsikringsselskap, bank eller organisasjon.

7 Finn frem kalenderen. Har det skjedd noe i løpet av fjoråret som kan påvirke skatten?

8 Hvis du har endret selvangivelsen - følg opp med å sjekke skatteoppgjøret. Hvis endringen ikke er tatt med - klag innen 6 uker.

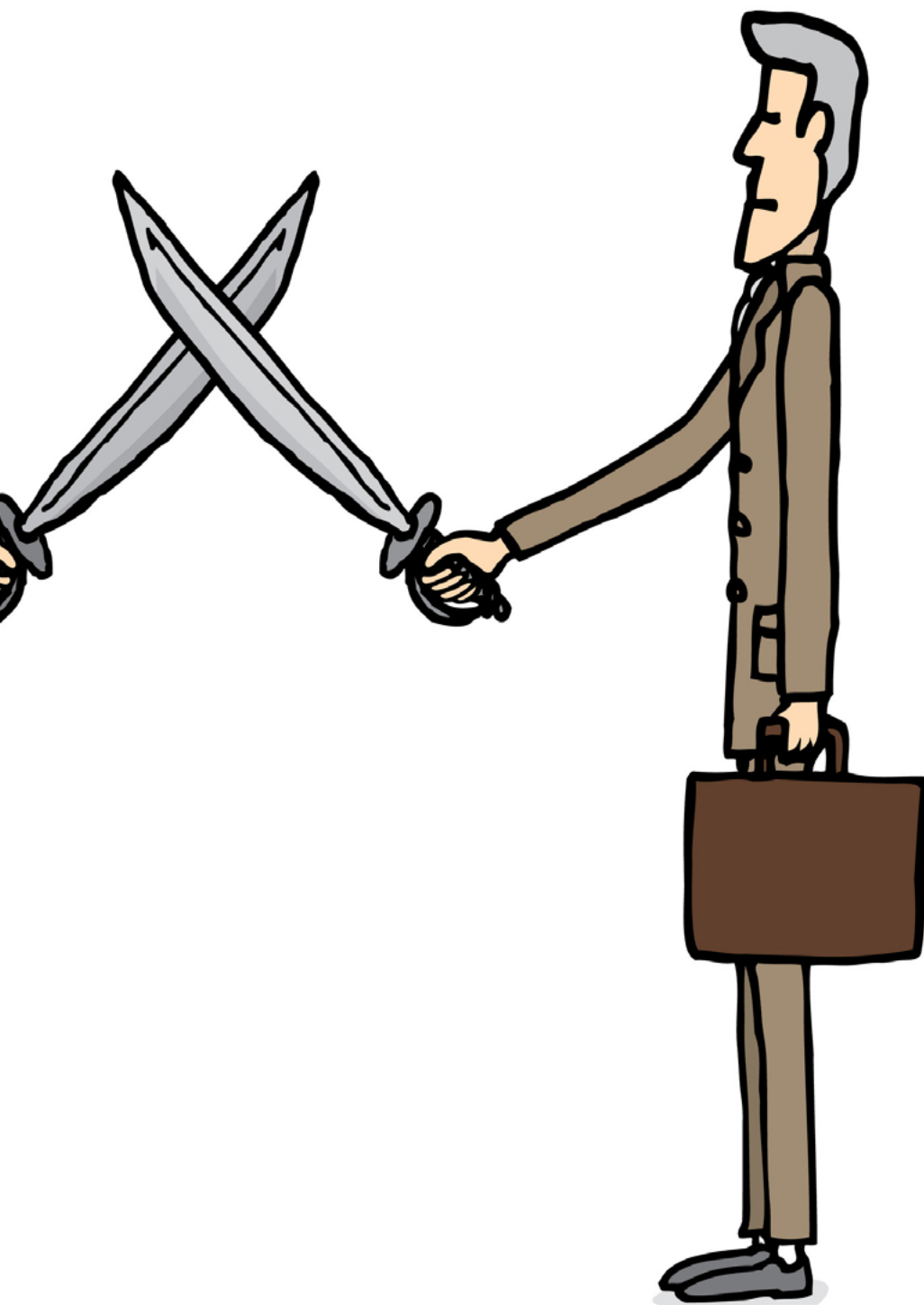
9 Betal varslet tilleggsforskudd innen 31. mai hvis du ligger an til restskatt, da slipper du ekstra renter.

10 I tvil? Spør oss om hjelp!

Bruk skatt.no.

- følg våre regler

tert inntekter du er i tvil om skal beskattes, trekk ut beløpet og spesifiser årsakene i eget vedlegg. Hvis det ikke er en egen post i selvangivelsen å føre ikke-forhåndsutfylte beløp i, oppgir du nummeret på posten og beløpet i feltet «Beløp som ikke er forhåndsutfyllt, føres her».

Manglende opplysninger

Det er en rekke opplysninger som verken blir innberettet av andre eller som Skatteetaten selv sitter på, og som du derfor selv må føye til i selvangivelsen.

Husk at Skatteetaten ikke mottar opplysninger om alle fradrag du kan ha krav på. Pass derfor på å føre opp fradrag som ikke er forhåndsutfyllt i selvangivelsen. Viktige fradrag kan være utelatt.

For eksempel gjelder det:

- private lån eller fordringer
- skattepliktige utleieinntekter
- formue eller inntekt i utlandet
- endring av skatteklasser
- privat dagmamma
- sykdomsfradrag
- kjøp eller salg av bolig

Fradrag for renter på lån fra arbeidsgiver må også påføres. Har du byttet jobb, flyttet eller arbeidsgiver har byttet adresse, kan det eksempelvis være grunnlag for å se nærmere på reisekostnader og fradrag.

Stå på din rett!

Er du usikker på et fradrag? Før det opp og gi en begrunnelse. Har du kjøpt eller solgt bolig/bil/aksjer osv., kan dette ha påvirket både formues- og gjeldssiden. Du må kanskje også gi opplysninger om gevinst eller tap. Har du solgt aksjer eller verdipapirer, er det viktig å sjekke at riktig inngangsverdi eller kjøpesum er benyttet. Er du nygift, må du sjekke at du har blitt lignet i riktig skatteklasser.

Er du i tvil om et beløp er fradragsberettiget? Før det opp i selvangivelsen og forklar i post. 5.0 hvorfor du krever fradraget. **SB**

Kan du kutte skatten?

Den store fradragsguiden

Finn fradragene du kan få - fra A til Y.

Selv om en del av fradragene er forhåndsutfylt i selvangivelsen, er det likevel viktig å sjekke om fradragene er korrekt ført opp. I tillegg er det slik at en rekke fradrag ikke er ferdig utfylt i selvangivelsen.

Frdrag for lønnsinntakere og pensjonister har det til felles at de kun reduserer grunnlaget for nettoskatt. Skattesatsen på netto inntekt er 27 prosent. Dermed vil den økonomiske effekten – verdien – av fradraget uansett inntektsnivå være maksimalt 27 prosent.

Legg merke til at Boligsparing for Ungdom (BSU) står i en litt annen stilling. Her er det slik at det gis et fradrag direkte i skatten med 20 prosent av årets innskutte beløp. Årlige innskudd er begrenset oppad til 25.000 kroner i 2015.

Aksjehandel mv. (post 3.3.7)

Du har krav på fradrag for løpende utgifter i forbindelse med aksjehandel.

Alternativt fordelingsfradrag

Har du jobbet i utlandet, kan du ha krav på alternativt fordelingsfradrag i skatten. Har du lønnsinntekt fra utlandet kan du ha krav på fradrag dersom vilkårene etter den såkalte ett-årsregelen er oppfylt, eller dersom du har jobbet i et land vi har unntaksskatteavtale med. Fradraget er en forholdsmessig nedsettelse av skatten i Norge med den delen av skatten som skyldes utenlandsinntekten. Fyll ut skjema RF-1150 «Nedsetting av inntektsskatt på lønn 2015».

Arbeidsreise (post 3.2.8)

Frdrag for reiser til og fra jobb. Du multipliserer antall kilometer med en sats på 1,50 kroner. Overstiger antall kilometer 50.000 i løpet

av et år, bruker du 0,70 kroner per kilometer på overskytende – inntil 75.000 kilometer. Du må trekke fra et bunnbeløp på 16.000 kroner som ikke er fradragsberettiget.

Bankboks (post 3.3.7)

Utgifter til bankboks er fradragsberettiget dersom du oppbevarer inntektsgivende verdipapirer der.

Eksempel: Et rentefradrag på 10.000 kroner i 2015 gir 2.700 kroner i redusert skatt – uansett om lønnsinntekten er 200.000 kroner eller 700.000 kroner.

Boligselskap (post 3.3.4)

Fradragsberettigede kostnader som andelseier eller sameier i boligsameie blir som regel innrapportert fra laget/sameiet, og kommer forhåndsutfylt på selvangivelsen.

Bompenger (post 3.2.8)

Du har kun fradragsrett dersom bilbruk til og fra jobb fører til at du får minst to timer kortere reise- og ventetid enn du ville gjort med kollektiv transport, regnet under ett for hver gang du reiser hjemmefra til du kommer hjem igjen. For å få fradrag må samlede utgifter til bom og ferge overstige 3.300 kroner per år. Er vilkårene oppfylt får du fradrag for de samlede utgifter.

BSU (boligsparing for ungdom)

BSU-ordningen gir fradrag direkte i skatt med 20 prosent av innbetalt beløp. Maksimalt innbetalt beløp er 25.000 kroner per år, noe som gir et maksimalt årlig skattefradrag på 5.000 kroner.

Fagforeningskontingent (post 3.2.11)

Det gis fradrag for kontingent betalt til fagfore-

ning med inntil 3.850 kroner. Ofte vil fradraget være forhåndsutfylt på selvangivelsen.

Faglitteratur

Utgifter til faglitteratur i tilknytning til jobb inngår i minstefradraget, og vil derfor kun være aktuelt hvis du krever fradrag for faktiske utgifter istedenfor minstefradrag.

Ferge (post 3.2.8)

Se «Bompenger» – de samme regler gjelder.

Flyttekostnader

Har du måttet flytte på grunn av arbeidet kan du kreve fradrag for kostnadene forutsatt at du har akseptert tilbudet om stilling før flyttingen starter. Beløpet inngår imidlertid i minstefradraget, og vil derfor kun være aktuelt hvis du krever fradrag for faktiske utgifter. Prøv heller å få beløpet dekket skattefritt av arbeidsgiver.

Foreldrefradrag

Det gis fradrag for utgifter til pass og stell av barn, normalt for barn under 12 år. Fradraget

gis for faktiske utgifter, begrenset oppad til 25.000 kroner for ett barn, deretter økende med 15.000 kroner for hvert ytterligere barn.

Fradrag for utenlandsk skatt

Dersom en har inntekt eller formue i tilknytning til utlandet, kan en ha krav på fradrag i norsk skatt.

Fremførbart underskudd

Dersom du har fradrag som er større enn inntektene dine blir nettoinntekten negativ. Dette kan for eksempel være tilfelle dersom du har hatt store tap ved salg av fast eiendom eller aksjer. Et slikt underskudd fremføres til påfølgende år.

Gave til frivillige organisasjoner

Det gis fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner. For å få fradrag må gaven være på minst 500 kroner per organisasjon samlet gjennom inntektsåret. Maksimalt fradrag er 20.000 kroner per år (2015). Har du gitt mer enn maksimalbeløpet ett år, kan det overskytende ikke overføres til senere inntektsår. Legg merke til

at ektefeller har hvert sitt maksimalbeløp. Både personlige skattytere og selskap kan få fradrag for gaver til frivillige organisasjoner.

Eksempel: Kari har gitt 1.000 kroner i gave til Røde Kors i 2015 og vil ha krav på fradrag for hele beløpet. Ola derimot ønsket å gi gave til flere organisasjoner og ga 250 kroner til fire forskjellige organisasjoner. Siden gavene til den enkelte organisasjon er under 500 kroner vil Ola ikke få noe fradrag.

Eksempel: Erik har gitt 17.000 kroner til Kirkens bymisjon. I tillegg har han og hans kone Berit til sammen gitt 6.000 kroner til Plan Norge. Alt er imidlertid innberettet på ham, og han vil derfor bare få fradrag for 20.000 kroner. Erik bør her ta kontakt med Plan Norge, og be om at halvparten av gavebeløpet, 3.000 kroner, blir innberettet på Berit. Hvis riktig innberetning skjer innen 12. oktober 2016, vil skattekontoret ta hensyn til det ved behandling av selvangivelsen eller eventuelt klagen.

Nærmere om mottaker

For at gaven skal være fradragsberettiget må organisasjonen som mottar gaven høre til

i Norge eller annet EØS-land. Organisasjonen må ha et ideelt formål og må være registrert i Enhetsregisteret (eller tilsvarende register for utenlandske organisasjoner). Selskaper og sammenslutninger må i tillegg ha nasjonalt omfang, dette gjelder også tros- og livssynsamfunn. For stiftelser gjelder ikke et slikt krav, disse må i stedet motta offentlig støtte i det år gaven gis. Se liste over godkjente organisasjoner på skatteetaten.no.

Praktisk

Den mottakende organisasjon må innberette gaven til Skattedirektoratet på givers personnummer (organisasjonsnummer) for at gaven skal gi fradragsrett. Gaven skal for personlige skattytere fremgå av den forhåndsutfylte selvangivelsen. Ved manglende innberetning, må du ta kontakt med den aktuelle organisasjonen og be om ny innberetning. Personer som gir gaver til utenlandske organisasjoner innenfor EØS-området må selv kreve fradrag i selvangivelsen. Fradraget føres i selvangivelsen post 3.3.7. Sørg for å ha dokumentasjon på innbetalt beløp hvis skattekontoret skulle etterspørre

dette.

Særlig om ektefeller

Hvis den ene ektefellen i selvangivelsen manuelt fører opp et gavefradrag som er innberettet på den andre ektefellen, vil dette bli strøket. Sørg derfor for at mottakerorganisasjonen rent faktisk har innberettet beløpene etter den fordelingen som dere ønsker å ha i selvangivelsen. Se eksempelet ovenfor om Berit og Erik.

Gave til vitenskapelig forskning

Det er fradragsrett for gave til institutt som med medvirkning av staten driver vitenskapelig forskning. Fradrag gis for inntil 10.000 kroner uten begrensning i forhold til skattyters inntekt. Fradrag for større beløp gis med inntil 10 prosent av skattyters alminnelige inntekt (for fradrag for gaven).

Eksempler på godkjente institutt som driver vitenskapelig forskning er Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke, Den norske kreftforening og Nasjonalforening for folkehelsen m.v. En liste over godkjente institusjoner finnes på skatteetaten.no.

Det er et vilkår for fradrag at gaven innberettes til Skattedirektoratet av mottaker. Gaven skal fremgå av den forhåndsutfylte selvangivelsen. Ved manglende innberetning, må skattyter ta kontakt med det aktuelle instituttet og be om at de innberetter de nødvendige opplysninger om gaven til ligningsmyndighetene.

Eksempel: Evas alminnelige inntekt (nettoinntekt) før fradrag for gaven er 400.000 kroner. Hun kan få fradrag for gave på inntil 40.000 kroner.

Gebyrer, bøter mv. [post 3.3.2 og 3.3.7]

Etableringsgebyr mv. ved nytt lån

Ved kjøp av bolig betaler du enten dokumentavgift (hvis det er en selveierbolig) eller et gebyr til borettslaget, og i tillegg et tinglysingsgebyr i forbindelse med hjemmelsovergangen. Disse utgiftene kan du ikke kreve direkte fradrag for (de er likevel en del av inngangsverdien).

Det gebyret som betales til banken i forbindelse med at du tar opp lån, kan du derimot føre til fradrag. Bankene vil vanligvis sørge for å føre opp dette gebyret sammen med gjeldsrentene slik at det er forhåndsutfyllt i selvangivelsen.

Refinansiering

Dersom du refinansierer lån kan du trekke fra både gebyret til banken (som ved nytt lån), utgifter til tinglysing av ny pantobligasjon og dessuten eventuelle utgifter til ny takst i forbindelse med refinansieringen. Det er bare gebyret til banken som er forhåndsutfyllt. Tinglysingsgebyr og utgifter til ny takst må du selv føre opp i selvangivelsen post 3.3.1.

Forvaltningsgebyr

Oppbevarer du inntektsgivende verdipapirer

i bankboks er det fradragsrett for leien. Inntektsgivende papirer kan for eksempel være aksjer og obligasjoner. Verdipapirene regnes som «inntektsgivende» selv om de i perioder ikke gir avkastning. Bankboksløsen kan i slike tilfelle fradragsføres i selvangivelsen post 3.3.7. Det er ikke noe standardbeløp eller beløpsgrense på hvor mye som kan fradragsføres. Det skal ikke foretas noen fordeling av fradraget selv om du også bruker bankboksen til å oppbevare annet enn inntektsgivende papirer.

Tegningsgebyr

Du får fradrag for gebyrer som knytter seg til etableringen av spareordninger (tegningsgebyr). Men siden gebyret anses å knytte seg til avkastningen av spareordningen gis det først fradrag når avkastningen er endelig – normalt når spareordningen avsluttes.

VPS-gebyr

VPS-gebyr er fradragsberettiget. Beløpet fradragsføres i selvangivelsens post 3.3.7.

Inkassogebyr

Inkassogebyr og omkostninger i forbindelse med inkasso er ikke fradragsberettiget.

Hjemmekontor

Dette er et fradrag for deg som har et rom hjemme som er i eksklusiv bruk i jobb for arbeidsgiver. Fradraget settes sjablongmessig til 1.700 kroner året, eller alternativt de faktiske utgifter til strøm, og utgifter til boligen som kan tilordnes dette rommet. Fradraget inngår i minstefradraget, og vil derfor kun være aktuelt hvis du krever faktiske utgifter. Prøv heller å få beløpet dekket skattefritt av arbeidsgiver.

Kontingenter

Det er i utgangspunktet ikke fradragsrett for kontingenter, men det finnes noen unntak.

Ansatt: Fagforeningskontingent

Fradrag for innbetalt fagforeningskontingent inkludert forsikringspremie er maksimalt 3.850 kroner i 2015. Det gis også fradrag for kontingent til utenlandsk arbeidstakerorganisasjon, forutsatt at vilkårene er oppfylt. Dersom fagforeningen ikke har innberettet fradraget, må du selv føre det opp i selvangivelsen post 3.2.11. Studenter og pensjonister har ikke krav på fradrag for fagforeningskontingent, fordi utgiften ikke har sammenheng med skattepliktig inntekt.

Bedrift: Serviceavgifter o.l.

Det gis fradrag for en bedrifts kontingent til serviceorganisasjoner o.l. uten beløpsbegrensning.

Bedrift: Kontingent til arbeidsgiver- og næringsorganisasjoner

Det gis fradrag for en bedrifts kontingent til arbeidsgiverorganisasjon og/eller næringsorganisasjon. Maksimalt fradrag for kontingent til næringsorganisasjon er enten inntil 2 pro-

mille av samlet utbetalt lønn, eller 3.850 kroner. Samlet fradrag til henholdsvis arbeidsgiver- og næringsorganisasjon kan ikke overstige 2 promille av samlet utbetalt lønn.

Kreditfradrag

Har du inntekt fra utlandet, for eksempel utbytte fra utenlandsk selskap, renteinntekt i utenlandsk bank, eller lønn/pensjon fra utlandet, og du har betalt skatt i utlandet, kan du ha krav på kreditfradrag i Norge for skatten du har betalt. Fyll ut RF-1147 «Fradrag for skatt betalt i utlandet av person - kreditfradrag».

Kundepleie (representasjon)

Hovedregelen er at bedrifter ikke gis fradrag for kundepleie (representasjon). Dette gjelder både gaver, middager, idrettsarrangementer, turer osv. Det er likevel fradragsrett for enkelte oppmerksomheter og reklamegjester inntil 240 kroner for 2015. Det er også fradrag for utgifter til enkel servering av kunder og andre forretningsforbindelser med maksimalt 440 kroner per person.

Om vilkårene for fradrag heter det i Skattedirektoratets skattelovforskrift § 6-21-2: «Det gis fradrag for kostnad til en beskjeden bevertning av kunder eller forretningsforbindelser, når bevertningen finner sted i forretningsstiden eller i umiddelbar forbindelse med forhandlinger eller demonstrasjoner av varer eller tjenester. Det gis ikke fradrag for kostnad til kjøp av brennevin og tobakksvarer. Bevertningen må finne sted på arbeidsstedet eller på spisested i nærheten av dette hvis det ikke er rimelige serveringsmuligheter på arbeidsstedet for det antall personer det gjelder. Kostnad ved utservering må under enhver omstendighet ikke overstige den beløpsgrensen som fastsettes i Skattedirektoratets årlige takseringsregler. Overstiger kostnaden denne grensen, anses hele beløpet som ikke fradragsberettiget kostnad ved representasjon. Det er videre en forutsetning at det i forbindelse med måltid som nevnt ikke serveres brennevin. I så fall gis det ikke fradrag for kostnad til mat.»

Lån i arbeidsforhold (post 3.3.1)

Har du lån fra arbeidsgiver, og har betalt renter - eller er skattlagt for rentefordelen, husk på å kreve rentefradrag. Dette rentefradraget er nemlig ikke forhåndsutfyllt.

Minstefradrag (post 3.2.1)

Alle som motta1r pensjon og/eller lønn, har krav på minstefradrag. For pensjon utgjør minstefradraget 29 prosent av pensjonsinntekten, minimum 4.000 kroner, og maksimalt 72.200 kroner. For lønn er fradraget 43 prosent av lønnen, minimum 31.800 kroner og maksimalt 89.050 kroner. Minstefradraget kan ikke overstige lønnsinntekten eller pensjonen.

Pendlerfradrag (post 3.2.7/3.2.9)

Dersom du bor utenfor ditt ordinære hjem på grunn av arbeidet kan du ha krav på fradrag for de ekstra kostnadene dette medfører.

Pensjonssparing/forsikring (post 3.3.5/3.3.12)

Har du inngått avtale om egen pensjonssparing (IPS) skal fradragsberettiget innskudd eller premie være forhåndsutfylt i selvangivelsen post 3.3.5. Maksimalt beløp 15.000 kroner. Har du betalt en egenandel i pensjonsordningen på jobben (innskudds- eller foretakspensjon) skal fradragsberettiget beløp være forhåndsutfylt i selvangivelsen post 3.2.12.

Personfradrag (klassefradrag)

Personfradraget er i 2015 på 50.400 kroner i klasse 1 og på 74.250 kroner i klasse 2. Fradraget fremgår ikke av selvangivelsen, men legges inn av skattemyndighetene ved beregningen av skatten. Det fremgår av selvangivelsen og skatteoppgjøret hvilken klasse du er satt i. Skatteklassen står oppgitt rett under fødselsnummeret helt øverst på selvangivelsen.

Sjøfolk og fiskere (post 3.2.13 og 3.2.14)

Det gis et særskilt fradrag til fiskere og sjøfolk på 30 prosent av inntekten. Sjømannsfradraget er maksimalt 80.000 kroner, mens fradraget for fiskere og fangstfolk maksimalt kan utgjøre 150.000 kroner.

Skattefradrag for pensjonsinntekt (skatteoppgjøret)

Det gis skattefradrag for pensjonsinntekt, slik at de som lever av minstepensjon ikke betaler inntektsskatt og trygdeavgift av pensjonen. Skattefradraget omfatter mottakere av alderspensjon, avtalefestet pensjon og tilsvarende pensjoner fra annen EØS-stat. Skattefradraget beregnes individuelt for hver enkel person på bakgrunn av samlet pensjonsinntekt og fremgår i den foreløpige skatteberegningen. Maksimalt skattefradrag er 30.800 kroner i 2015.

Skjermingsfradrag (skjema RF-1088/RF-1059)

Har du utbytte fra norske eller utenlandske aksjer, pass på at skattepliktig beløp reduseres med skjermingsfradraget. Skjermingsfradrag forutsetter at du eide aksjene per 31.12.15.

Fradraget fremgår av RF-1088 for aksjer du har i norske selskaper (og utenlandske selskaper registrert på Oslo børs), men du må selv gjøre ut-

regningen, og fylle inn beløpet i RF-1059 dersom du har mottatt utbytte på aksjer i utenlandske selskaper. Les mer om dette i kapittel «Aksjer».

Sponsing

Det gis fradrag for sponsing i den grad det gir reklameverdi, altså er «pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt». Gjelder utbetalingen fra bedriften dels gave uten motytelse, dels betaling for konkrete tjenester/motytelser, er det viktig at dette fremgår av avtalen.

Standardfradrag for utlendinger (post 3.3.7)

De to første årene utlendinger bor i Norge har de krav på et standardfradrag på 10 prosent av brutto lønn, maks 40.000 kroner. Fradraget kan velges i stedet for en del andre fradrag, for eksempel rentefradrag og pendlerfradrag. Har du krav på standardfradrag må du rett og slett regne på hva som lønner seg.

Særfradrag for enslige forsørgere

Se «Enslig forsørger».

Særfradrag for store sykdomsutgifter (post 3.5.4)

Det gis fradrag for merkostnader til sykdom dersom kostnadene skyldes varig sykdom eller svakhet og utgjør minst 9.180 kroner i løpet av året. Her er det imidlertid et krav om at du må ha hatt fradraget i både 2010 og 2011.

Særfradrag på grunn av uførhet

Særfradrag for uførhet er opphevet fra og med inntektsåret 2015. Dette gjelder både særfradrag for sterkt nedsatt ervervsevne (uføregrad minst 2/3) og særfradrag for mottaker av lovfestet uførepensjon uten at ervervsevnen var nedsatt med minst 2/3. Det er gitt overgangsregler for visse grupper som skal gjelde for inntektsårene 2015, 2016 og 2017.

Særfradrag for lettere nedsatt ervervsevne

Har du varig lettere nedsatt ervervsevne uten at du mottar uførepensjon eller andre offentlige stønader kan du fortsatt ha krav på særfradrag. Skattemyndighetene vil foreta en vurdering av din og eventuell ektefelles eller samboers økonomi, for å avgjøre om det er grunnlag for å gi fradrag. Særfradrag på grunn av lettere nedsatt ervervsevne utgjør 9.180 kroner per år. Vær oppmerksom på at fradraget ikke kan gis sammen med særfradrag for store kostnader ved sykdom, og kan heller ikke gis samtidig

med særfradrag for uførhet etter overgangsreglene. Dette gjelder ikke særfradrag for enslige forsørgere, som gis uavhengig av andre særfradrag.

Særfradrag for lettere nedsatt ervervsevne føres i selvangivelsen post 3.5.3. Du bør i tillegg begrunne kravet i post 5.0 eller eget vedlegg til selvangivelsen, samt levere legeattest. Reglene om særfradrag for nedsatt ervervsevne finner du i skatteloven § 6-82.

Tap

Aksjer (post 3.3.8, 3.3.10)

Tap på aksjer er fradragsberettiget, og er normalt sett forhåndsutfylt.

Bolig (post 3.3.6)

Kostnader knyttet til kjøp og salg av bolig kan kun føres til fradrag dersom en ikke oppfyller vilkårene til bo- og eiertid for skattefritt salg.

Verdipapirfond (post 3.3.9)

Tap på verdipapirfond er fradragsberettiget, og er normalt sett forhåndsutfylt.

Underskudd fra tidligere år (post 3.3.11)

Se «Fremførbart underskudd» og «Underskudd».

Underskudd ved utleie av fast eiendom (post 3.3.12)

Har du underskudd ved utleie av fast eiendom skal beløpet føres til fradrag her. Regnskapet som viser hvordan du har kommet frem til underskuddet skal spesifiseres i skjema RF-1189 «Utleie mv. av fast eiendom».

Utdanning (post 3.2.2)

Det gis ikke fradrag for utgifter til en grunnutdannelse, men dersom du selv har måttet dekke kurs eller annen utdanning for å holde vedlike utdanningen for å kunne gjøre din jobb, så er det fradragsrett, men bare dersom du krever fradrag for faktiske kostnader i stedet for minstepensjon. Det samme gjelder utgifter til tilleggsutdanning på grunn av nye kompetansekrav som er nødvendig for å beholde stillingen.

Vedlikehold (post 3.3.6, skjema RF-1189)

Se kapittel «Bolig».

VPS-gebyr (post 3.3.7)

VPS-gebyr er fradragsberettiget. Se «Gebyrer, bøter mv.»

Yrkesreiser (post 3.2.2)

Får du ikke kjøregodtgjørelse for bruk av egen bil på yrkesreiser av arbeidsgiver, kan du kreve fradrag for 4,10 kroner per kilometer, men bare dersom du krever fradrag for faktiske kostnader i stedet for minstepensjon. Se nærmere under «Faktiske utgifter» og «Reisefradrag». **SB**

Ikke vær redd for frikortgrensen

Lønnsomt for unge å tjene litt ekstra

Det kan være behagelig å slippe å betale skatt, men ungdom bør ikke frykte frikortgrensen.

Frikortgrensen er 50.000 kroner for 2015. Dette betyr at du kan tjene inntil dette beløpet uten å betale skatt. Har du tjent over frikortgrensen, skal du skatte av pengene du har tjent.

Men du kan faktisk tjene ganske mye mer før du må betale noe særlig skatt. Det skyldes at minstefradraget i lønn og personfradraget er ganske høyt. Minstefradraget er 43 prosent av lønnsinntekten, men maksimalt 89.050 kroner. Du har uansett krav på minst 31.800 kroner i minstefradrag – så sant du ikke tjente mindre enn det.

Personfradraget, som legges inn ved skatteberegningen og ikke er ført opp i selvangivelsen, er på 50.400 kroner. Dermed kan du slippe unna med bare å betale trygdeavgift.

Trygdeavgift beregnes med en sats på 8,2 prosent. Er du 16 år eller yngre, beregnes trygdeavgiften med en sats på 5,1 prosent. Har du inntekt over frikortet, beregnes trygdeavgift.

Vær imidlertid klar over at avgiften ikke skal overstige 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 49.650 kroner.

Eksempel: Maria (18 år) jobbet i en butikk ved siden av skolen i fjor, og tjente 75.400 kroner. I selvangivelsen får hun minstefradrag på 31.800 kroner – i tillegg til et personfradrag på 50.400 kroner.

Hun har ikke andre fradrag, men siden minstefradrag og personfradrag er høyere enn inntekten, skal hun ikke betale inntektsskatt, som er 27 prosent. Hun må imidlertid betale trygdeavgift med 8,2 prosent av hele inntekten – altså totalt 6.183 kroner.

Eksempel: Dag er 17 år. Han tjener 60.000 kroner. Fordi inntekten overstiger frikortet på 50.000 kroner, skal han betale trygdeavgift med en sats på 8,2 prosent. I utgangspunktet skal Dag betale 4.920 kroner i trygdeavgift (kr 60.000 x 8,2 %). Siden han ikke har så stor inntekt, vil imidlertid be-

grensningsregelen slå inn. Trygdeavgiften skal ikke overstige 25 prosent av den delen av inntekten som overstiger 49.650 kroner.

Dette betyr at trygdeavgiften ikke skal utgjøre mer enn 2.587 kroner $((60.000 - 49.650) \times 25 \%)$.

Skattefrie inntekter

I tillegg kan alle, uansett alder, i løpet av inntektsåret tjene inntil 1.000 kroner skattefritt fra ulike arbeidsgivere, og 8.000 kroner (2016: 10.000 kroner) fra ulike skattefrie foreninger mv. Hvis arbeidet har tilknytning til betalerens hjem eller fritidsbolig, kan du også skattefritt motta 6.000 kroner fra hver slik husstand.

Eksempler på aktuelt arbeid er snømåking, klipping av plen, maling av hus og barnevakt. Skattefrie inntekter skal ikke føres i selvangivelsen, og får derfor heller ikke betydning for frikortet. **SB**

Misfornøyd med eiendomsskatten?

Klag på ligningsverdien nå!

Mange kommuner bruker ligningsverdier når eiendomsskatten skal skrives ut. Bor du i en slik kommune - og mener du betaler for mye i eiendomsskatt - så må du kjenne din besøkelsestid nå.

Etter at det ble åpnet for at norske kommuner kunne bruke ligningsverdiene i arbeidet med å fastsette boligverdier som benyttes til å kreve inn kommunal eiendomsskatt har det plutselig blitt langt mer relevant å klage på ligningsverdien.

Det første du bør gjøre dersom du får eiendomsskatt (og bor i en kommune som bruker ligningsverdier i arbeidet med eiendomsskatten) er å sjekke hvilken boligverdi kommunen har lagt til grunn. Dette skal være den antatte verdien per 31.12.2014, og du må derfor regne deg tilbake med antatt prisvekst (se blant annet ssb.no) for å finne en relevant sammenligningsverdi. Hvis ligningsverdien på boligen er høyere

enn 30 prosent (primærbolig) eller 72 prosent (sekundærbolig) av markedsverdien (grunnlaget), kan du få nedsatt verdien. Du må da klage på likningsverdien for inntektsåret 2014.

Levere klage

Du kan relativt enkelt klage på ligningsverdien ved å bruke Altinn. Imidlertid vil Skatteetatens elektroniske klageløsning automatisk tolke en klage for 2014 som en klage som har kommet inn etter fristen. Det vil si at du må skrive litt om hva dette gjelder, og ifølge Skatteetaten skal teksten: «Klage på eiendomsskatt i kommune X», være tilstrekkelig.

Klagen må begrunnes, og du må gi opplysninger om det du mener er feil. Klager du på

boligverdi, må du legge ved dokumentasjon på markedsverdien.

Du må kunne dokumentere markedsverdi, enten ved takst, verdivurdering fra megler, eller observerbar omsetningsverdi.

Ved endring av markedsverdi, kan aktuell dokumentasjon være:

- takst
- prisvurdering av megler

Alternativ dokumentasjon kan være kjøpekontrakt eller lignende der salgssummen framgår. Markedsverdien kan også dokumenteres ved å fremlegge salgssummen for en tilnærmet lik bolig i samme område. Dokumentasjonen vil da typisk bestå av prospekter mv. som viser at det dreier seg om tilnærmet like boliger, og pristall hentet fra Finn.no eller lignende.

Dokumentasjonen eller grunnlaget må skrive seg fra tiden etter 1. juli i inntektsåret, for at det skal kunne ha virkning ved neste likning.

Dokumentasjonen sendes inn sammen med klagen. Hvis du derimot endrer markedsverdien i selvangivelsen skal dokumentasjon ikke sendes inn sammen med selvangivelsen, men kun på forespørsel fra Skatteetaten. **SB**

Fradrag både for pendlerreiser og arbeidsreiser:

Høyt skattet reise

Nåløyet har blitt trangere - og verre blir det neste gang selvangivelsen skal fylles ut - men det er fortsatt mulig å få skattefradrag for reiser.

Det gis fradrag for daglig reise mellom hjem og arbeidssted. Du kan kreve fradrag for arbeidsreiser på vanlig måte selv om du har firmabil. Det er ikke fradragsrett for reiseutgifter i forbindelse med besøk av barn, eller ved reise til studiested.

Hvis arbeidsgiver «besørger» transport til og fra jobb, det vil si dersom den ansatte kjører gratis eller med rabatt på transportmiddel som arbeidsgiver stiller til rådighet, kan man ikke kreve fradrag for denne reisen etter sats.

Yrkesreiser kan du ikke kreve fradrag for i denne posten. Er du næringsdrivende, er det en egen post i næringsoppgaven hvor du fører yrkeskjøring. Er du lønsmottaker og har yrkeskjøring, kan du også kreve fradrag for slik kjøring etter de samme regler som gjelder for næringsdrivende. Slikt fradrag inngår imidlertid i minstefradraget, og kommer derfor eventuelt isteden for dette.

Vanligvis gis det godtgjørelse for lønns-mottakeres yrkeskjøring, som for eksempel kjøregodtgjørelse. Slik godtgjørelse kan gis skattefritt dersom den ikke gir overskudd. Arbeidsreiser skiller seg også fra de såkalte pendlerreiser, som er arbeidsreiser med overnatting.

Sats og bunnfradrag

Reisefradraget er 1,50 kroner per kilometer – uansett om du reiser kollektivt, bruker egen bil, sitter på med venner eller må bruke dro-sje. Satsen reduseres til 0,70 per kilometer for reise over 50.000 kilometer i året. Det gis ikke fradrag for reistrekning utover 75.000 km per kalenderår. Summen av reisefradraget må reduseres med et bunnfradrag som

for 2015 utgjør 16.000 kroner (2016: 22.000 kroner).

Beregning av reisefradraget

Reisefradraget består av avstandsavdraget pluss (i noen tilfeller) bom/fergefradraget, fratrasket egenandelen.

For å beregne reisefradraget multipliserer du først antall kilometer per dag med antall arbeidsdager. Ved fulltidsstilling med vanlig fem-dagers uke, regner man med 230 arbeidsdager i løpet av året. Fravær utover ferie (sykdom, avspasering mv) skal trekkes fra dersom fraværet utgjør mer enn 15 arbeidsdager i året. Ved flere arbeidsreiser til og fra arbeid i løpet av en dag, skal faktisk antall reiser regnes med. Ved deltidsjobb regnes det reelle antall dager.

For å overstige bunnfradraget må du ha en daglig arbeidsreise på litt i overkant av 23 kilometer (23,19) hver vei i fulltidsstilling.

Mange får reisefradraget forhåndsutfyllt i selvangivelsen. Du bør imidlertid sjekke at beløpet stemmer. Det beløpet som er forhåndsutfyllt, er basert på fjorårets tall. Var du syk deler av fjoråret, eller økte stillingsprosenten siste år, må du passe på å øke fradraget.

Har du skiftet bolig eller arbeidssted, kan fradraget bli høyere eller lavere enn det som er forhåndsutfyllt, avhengig av ny avstand mellom hjem og arbeidssted. Fradraget for arbeidsreise reduseres ikke selv om du benytter firmabil.

Bompenger og ferge

I visse tilfeller har du krav på fradrag for utgifter til bompenger og ferge i tillegg til avstandsfradraget. For å kunne kreve fradrag for ferge eller bompenger må du ha «behov for bil», og utgiftene må overstige 3.300 kroner per år.

«Behov for bil» har du bare dersom bruk av bil innebærer minst to timer kortere reise- eller ventetid per dag, sammenlignet med bruk av offentlige kommunikasjonsmidler.

Eksempel:

En daglig reisevei på 15 kilometer (hver vei) gir følgende regnestykke for en person i fulltids jobb:

$30 \text{ km} \times 230 \text{ dager} \times 1,50 = 10.350 \text{ kroner}$. Utgiftene overstiger ikke bunnfradraget, og en har derfor ikke krav på noe fradrag.

Eksempel:

En daglig reisevei på 30 kilometer (hver vei) gir følgende fradrag for en person i fulltids jobb: $60 \text{ km} \times 230 \text{ dager} \times 1,50 = 20.700 \text{ kroner}$. Etter bunnfradraget på 16.000 kroner, blir det igjen

4.700 kroner til fradrag.

Eksempel:

Muhammed har fulltidsjobb. Arbeidet ligger 80 km unna hjemmet hans, og han bruker egen bil til jobb. Han kjører samme rute som bussen. Fradraget for 2015 blir:

$80 \text{ km} \times 2 \text{ turer pr. dag} \times 230 \text{ dager} = 36.800 \text{ km}$
 $36.800 \text{ km} \times \text{kr } 1,50 = \text{kr } 55.200$

$\text{kr } 55.200 - \text{kr } 16.000 = \text{kr } 39.200$ i fradrag

En kollega av Muhammed, Jostein, bor like langt unna. På hans hjemsted er det dårligere kollektivtilbud. Alternativet til å bruke bil er for ham kombinasjon av buss og tog, slik at han daglig ville brukt over fire timer på reise frem og tilbake, i stedet for de to timene det tar å kjøre. Han har i løpet av året betalt 8.000 kroner i bompasseringer.

Josteins reisefradrag blir dermed 47.200 kroner.

Eksempel

Avstanden mellom hjem og arbeid er 50 kilometer hver vei, og arbeidstaker jobber vanlig femdagers uke. Arbeidsdagen starter så tidlig at det ikke er aktuelt å bruke offentlige kommunikasjonsmidler. Utgifter til bompassering er på 7.000 kroner per år. Fradraget blir:

$100 \text{ km} \times 230 \text{ dager} \times \text{kr } 1,50 \text{ kr } 34.500$

+ Bompenger kr 7.000

= Sum utgifter kr 41.500

- Bunnfradrag kr 16.000

= Reisefradrag kr 25.500

Også pendlere får

Dersom du pendler (se skatt.no for mer in-

formasjon om hva som skal til for å defineres som pendler) kan du få fradrag for utgifter til besøksreiser til hjemmet. Fradraget beregnes på samme måte som for reise mellom hjem og arbeid, det vil si med 1,50 kroner for de første 50.000 kilometer og med 0,70 kroner per kilometer for overskytende distanse.

Fradraget gis etter denne satsen uavhengig av hvilket transportmiddel som er benyttet. Du kan likevel velge å kreve fradrag for faktiske utgifter til flybillett.

Fradraget reduseres med bunnfradraget på 16.000 kroner (2016: 22.000 kroner). Du kan i tillegg kreve fradrag for reise mellom pendlerbolig og arbeidsplass. I så tilfelle gjelder det kun ett bunnfradrag på kr 16.000 (2016: 22.000 kroner). **SB**

Gjennomgå selvangivelsen med disse tipsene for hånden:

Sjekk-listene som hjelper deg

Uansett livssituasjon: Her bør du finne noe som passer for deg. Våre enkle sjekklister sørger for at du stiller bedre forberedt når du ser gjennom selvangivelsen.

Sjekklistene er en gjennomgang av relevante momenter tilpasset ulike livssituasjoner, og er nyttige å gå igjennom for å forsikre deg om at du har fått med relevante forhold for din selvangivelse.

Ektefeller

Felles bedrift

Dersom en av dere er personlig næringsdrivende, og begge ektefellene jobber i denne virksomheten, kan dere fordele inntekten fra virksomheten etter arbeidsinnsats. Da fordeles dere personinntekten – og grunnlaget for eventuell toppskatt.

Fordeling av inntekter og kostnader

Ektefeller kan velge i hvilken selvangivelse de vil føre renteinntekter, aksjeutbytte, gevinst ved salg av eiendom og andre kapitalinntekter. Det samme gjelder kapitalkostnader som for eksempel gjeldsrenter, tap ved salg av aksjer og eiendom, og særfradrag for store sykdomsutgifter. Normalt sett har ikke slike disposisjoner betydning for skatten, ettersom skattesatsen er 27 prosent på nettoinntekten uansett.

Det finnes imidlertid to tilfeller der det kan ha betydning å flytte på fradragene. Det er for det første dersom en av ektefellene har så lav

inntekt at en ikke får benyttet personfradraget fullt ut. Da lønner det seg å flytte fradragene over til den av dere som har høyest inntekt. For det andre har det betydning dersom en av ektefellene har så lav utlignet inntektsskatt og trygdeavgift at skattefradraget for pensjonister ikke kan utnyttes. Det skyldes at skattefradraget ikke kan overstige summen av utlignede inntektsskatter og trygdeavgift. I så fall vil det lønne seg å flytte inntekt og fradrag, slik at utlignet skatt øker.

Eksempel: Eline er selvstendig næringsdrivende, og driver en nettbutikk hjemmefra. Beregnet personinntekt fra virksomheten er på 710.000 kroner. Hennes mann Jesper er lønns-mottaker. Han jobber som saksbehandler, og tjener 350.000 kroner i året. Han hjelper Eline med pakking av varer på kveldstid. Ut fra time-lister blir de enige om at 80.000 kroner av inntekten skal tilordnes Jesper. Dermed reduseres Elines toppskatt med 7.200 kroner.

Samboere

Felles lån

Dersom dere overfor banken hefter med 50 prosent hver, og også betaler i henhold til dette, har dere rett på fradrag med halvparten hver. I selvangivelsens post 1.3 fører du opp fødsels-nummeret til din samboer. Hvis dere har fel-

les gjeld og/eller formue, velger du «Ja» i feltet «Felles formue/gjeld med samboer?». Hvis du ikke lenger er samboer, fjerner du tidligere samboers fødselsnummer.

Har din samboer fått ført opp hele lånet og rentefradraget i sin selvangivelse, så må han eller hun halvere beløpene i sin selvangivelse. Du skal i din selvangivelse føre halvparten av renteutgiftene i post 3.3.1 og halve lånesaldoen i post 4.8.1 (dersom du ikke har annen gjeld fører du dette i feltet «Beløp som ikke er forhåndsutfylt fører du her»).

Salg av bolig etter samlivsbrudd

Hovedregelen ved salg av bolig er at en eventuell gevinst først blir skattefri dersom selger har vært eier i mer enn ett år, og bodd i boligen i minst ett av de to siste årene før salget. I forbindelse med et samlivsbrudd er nok den vanligste situasjonen at én av partene raskt flytter ut.

Imidlertid kan det ta litt tid å få solgt boligen, og etter hovedregelen vil da den utflyttede part måtte skatte av gevinsten. Denne urimeligheten er det heldigvis tatt høyde for når det gjelder ektefeller, slik at den av ektefellene som flytter, vil opparbeide seg botid på lik linje med den som blir boende. Denne regelen gjelder også for samboere som har eller har hatt felles barn.

Andre samboere bør derimot passe på å selge innen ett år fra utflyttingen dersom det ligger an til gevinst ved salget. Gi opplysninger i selvangivelsen post 5.0 om skattefritt salg av tidligere felles bolig.

Samboere med særkullsbarn

Ofte har samboere barn fra tidligere forhold (særkullsbarn). Fra 2013 anses de ikke lenger å være enslige forsørgere, se «Enslige forsørgere».

Barn og ungdom

Boligsparing for ungdom

BSU-fradraget står ikke i den forhåndsutfylte selvangivelsen, ettersom det er et fradrag i selve skatten. Sjekk derfor om du har fått fradraget når skatteavregningen kommer (som regel i juni).

Pendlerfradrag

Hvis du som student i fjor hadde heltidsarbeid på studiestedet i sommerferien, og derfor bodde borte fra hjemmet på grunn av arbeidet, og pendlet hjem i denne perioden, har du krav på pendlerfradrag. Som pendler vil du ha krav på fradrag for merutgifter til kost med 200 kroner per døgn i disse ukene. Se nærmere på side XX. **Gaver:** Gaver er ikke skattepliktig inntekt, og arveavgiften er fjernet fra 2014. Men: Hvis du samlet sett har mottatt minst 100.000 kroner i gave i løpet av 2015, må du oppgi dette i selvan-

givelsen der det står «Opplysninger om personlige forhold mv.». Grunnen til at du må opplyse om dette er for å forklare hva du har levd av, eventuelt hvorfor formuen din har økt.

Private lån

Har foreldre/besteforeldre lånt bort penger til barn/barnebarn til f.eks. boligkjøp bør det lages en ordinær låneavtale hvor det er bestemt rente, avdrag mv., og aller helst tinglyse sikkerhet (pantobligasjon).

Foreldrene eller besteforeldre som har lånt barna eller barnebarna penger, må føre opp beløpet i selvangivelsen der det står «Poster som ikke er forhåndsutfylt», post 4.1.6.

Oppgi barnet/barnebarnets navn og fødselsnummer (11 siffer). Lånebeløpet (fordringen) skal føres som formue. Er det betalt renter skal dette føres opp som inntekt i post 3.1.1.

Det er viktig at dette gjøres hvert år. Barna/barnebarna må på sin side føre opp lånet som gjeld i post 4.8.1, og hva de eventuelt har betalt i renter i post 3.3.1. Oppgi foreldrenes/besteforeldrenes navn og fødselsnummer (11 siffer).

Har foreldrene/besteforeldrene ettergitt en del av beløpet, må summene justeres tilsvarende.

Fremførbart underskudd

Underskudd oppstår når summen av fradrag overstiger summen av inntekter (negativ inntekt). Underskuddet fremføres til fradrag året etter, og skal være forhåndsutfylt i selvangivelsen post 3.3.11. Studenter eller andre som har lav inntekt mens de samtidig betaler renter på boliglån, bør sjekke at eventuelt fremførbart underskudd er kommet med i selvangivelsen året etter.

Enslige forsørgere

Sjekk særfradraget

Kontroller at særfradrag for enslig forsørgere er ført opp med korrekt antall måneder. Særfradraget er på 4.067 kroner per måned man har vært alene om omsorgen for barnet/barna, og har mottatt dobbel barnetrygd.

Alderspensjonister

Skattefradrag

Har du mottatt alders- eller AFP-pensjon som gir rett til skattefradrag bør du kjenne til hvordan fradraget i selve skatten fastsettes, slik at du kan sjekke at beregningene stemmer.

Ektefeller: Fordeling av inntekter og utgifter

Enkelte gifte alders- og AFP-pensjonister kan spare penger på å fordele inntekter og utgifter. I tillegg er det viktig at alders- og AFP-pensjonistektepar med renteinntekter eller -utgifter

passer på å få utnyttet skattefradraget sitt når de fyller ut selvangivelsen. Vær oppmerksom på at ikke alt kan fordeles fritt. Lønnsinntekt, pensjon og trygdeytelser kan ikke fordeles. Disse skal føres i selvangivelsen til den av ektefellene som har utført arbeidet eller som har krav på pensjonen. Det samme gjelder kostnader som knytter seg til slike inntekter.

Dødsfall

Enke eller enkemann i uskifte - dødsåret

Hvis ektefellen har gått bort i 2015, og du sitter i uskiftet bo, kan du levere avdødes forhåndsutfylte selvangivelse. Marker på selvangivelsen at han er død, og opplys om at du sitter i uskiftet bo.

Sjekk at oppgaver fra arbeidsgiver, pensjonsutbetalinger, banker mv. har kommet riktig med på selvangivelsen, og gjør eventuelle korrigeringer. Dere lignes uansett felles for formue i dødsåret som ektefeller. Dersom han eller du hadde så liten inntekt at en av dere ikke får gjort nytte av personfradraget, kan det lønne seg å kreve felles ligning i klasse 2. Har dere begge to «normal» inntekt i det aktuelle året vil det sjelden være aktuelt.

Vær oppmerksom på at når en skattyter dør blir adressen automatisk fjernet i folkeregisteret, og det blir derfor ikke sendt ut selvangivelse til avdøde i disse tilfellene. Registrer derfor en c/o-adresse hos folkeregisteret, slik at selvangivelsen blir sendt til denne adressen. Har du ikke registrert c/o-adresse, kan du som gjenlevende ektefelle få tilsendt avdødes selvangivelse ved henvendelse til Skatteetaten, eller også få den utlevert ved fysisk oppmøte på et skattekontor.

Samboer gått bort

Hvis gjenlevende samboer overtar hele eller deler av avdøde samboers eiendeler i uskifte skal gjenlevende samboer ha samme skattemessig behandling som om de var gift før dødsfallet. Det er bare samboere med felles barn, eller som har hatt eller venter barn sammen som kan sitte i uskifte.

Hele formuen (gjenlevendes og avdødes formue) ved årets utgang lignes hos gjenlevende samboer, så fremt hele boet etter avdøde er overtatt i uskifte. For dødsåret gis det dobbelt formuesfradrag, og det kan slå gunstig ut.

Eksempel: Gjenlevende samboer har formue, og betaler formuesskatt. Både han og den avdøde samboer eide hver sin halvpart av en belånt, felles bolig. Avdød samboer hadde ingen netto formue. Den gjenlevende samboeren, som sitter i uskifte, ber om å bli lignet under ett med avdøde. I stedet for ett fribeløp på 1,2 millioner kroner blir fribeløpet det doble: 2,4 millioner, og formuesskatten reduseres derfor med 10.200 kroner. **SB**

Advokathjelpen er nær...

SBF Skatteadvokater AS tilbyr privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og foreninger helhetlig juridisk rådgivning til fornuftige priser innenfor områdene skatt, avgift og selskapsrett.

Vi kan bistå:

... med alle skattespørsmål knyttet til privatpersoner og bedrifter

... med planlegging og gjennomføring av generasjonsskifter

... med rådgivning og gjennomføring i forbindelse med etablering av virksomhet, transaksjoner, oppkjøp og omstruktureringer

... med skatte- og avgiftsspørsmål i internasjonale forhold

... på alle stadier i klage- og tvistesaker overfor skattemyndighetene

Hos SBF Skatteadvokater skal du være sikret tett oppfølging av din sak, og vi skal oppnå best mulige resultater med riktig bruk av ressurser. Utstrakt samarbeid med Skattebetalerforeningen gir oss faglig tyngde.

Les mer om hva SBF Skatteadvokater AS kan hjelpe deg med på **sbfskatteadvokater.no** eller ring 45 95 61 71.

Skattepliktig utleie av bolig

Slik fyller du ut skjemaet

Driver du med skattepliktig boligutleie må du forholde deg til RF-1189. Slik skal skjemaet fylles ut.

Utleie av bolig som eier ikke bruker som egen bolig vil alltid være skattepliktig inntekt, og boligen skal regnskapsføres. Tilsvarende gjelder når en bruker boligen selv, men leier ut mer enn 50 prosent av utleieverdien.

Utleieinntekt anses vanligvis som kapitalinntekt, slik at nettoinntekten skattlegges med en sats på 27 prosent. Dersom du leier ut flere boliger eller fritidsboliger, vil inntekten likevel kunne anses som næringsinntekt. Som hoved-

regel vil utleie av fem eller flere enheter anses som næringsvirksomhet. Det skal da også beregnes personinntekt, som ilegges trygdeavgift (11,4 prosent) og eventuell toppskatt (9 eller 12 prosent). Unntak fra denne hovedregelen om fem enheter kan forekomme, dersom aktivitetsnivået avviker vesentlig fra det normale. Det skal likevel svært mye til for å fravike dette utgangspunktet.

Ved utleie av fritidseiendom kan også utleie av færre enheter bli ansett som næringsvir-

somhet, fordi aktivitetsnivået gjennomgående er høyere, med oftere bytte av leietakere.

Beregning av skattepliktig inntekt

Skattepliktig inntekt er faktiske leieinntekter med fratrekk for relevante kostnader. Typiske utgifter det gis fradrag for er utgifter til vedlikehold, forsikring, kommunale avgifter, husleie til borettslag, møbler, annonsering, eiers reiser til utleieobjektet mv.

Skjemaet RF-1189 «Årsoppgjør for utleie mv. av fast eiendom» skal vedlegges selvangivelsen.

Møblert utleie

Dersom du leier ut møblert, gis det fradrag for kostnader til møbler, i utgangspunktet etter de ordinære regler for driftsmidler. Enkeltgjenstander med en kostpris på under 15.000 kroner kan utgiftsføres i ervervsåret, mens øvrig innbo saldoavskrives med en sats på 20 prosent.

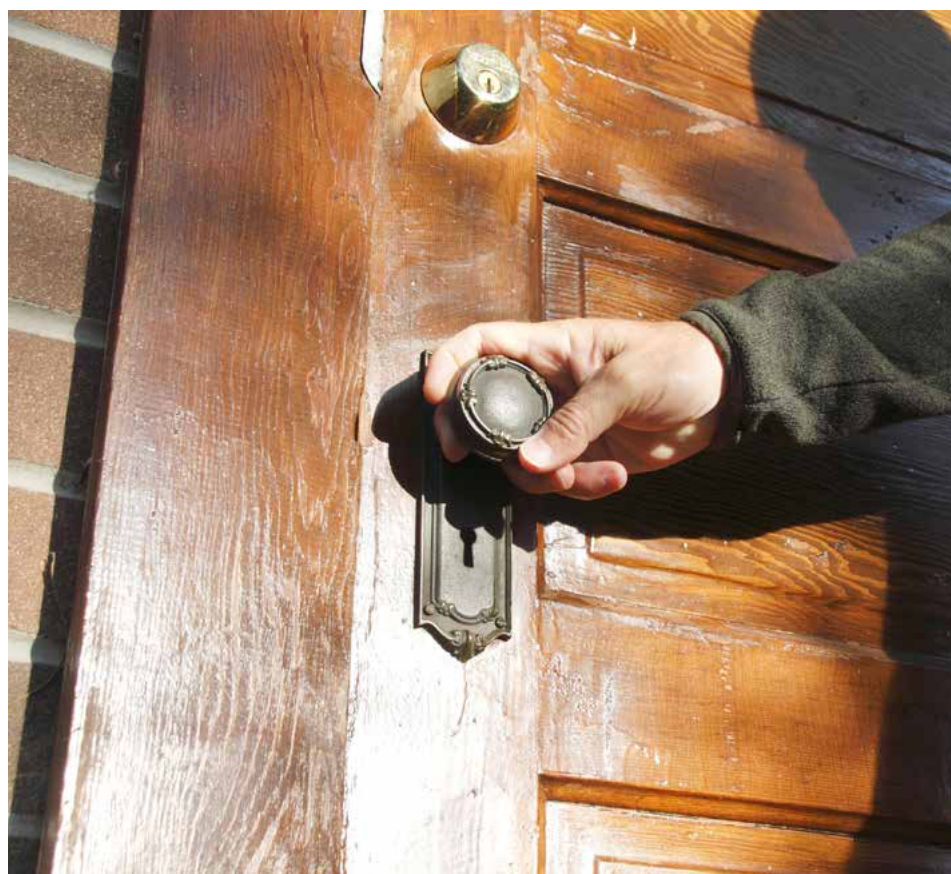
Merk at ved kortere utleie av fullt møblert bolig, hvor eier benytter innboet privat før og etter utleieforholdet, kan fradraget for møbler skjønnsmessig settes til 15 prosent av brutto leieinntekt. Denne regelen kan i hovedsak bare benyttes når utleieperioden ikke overstiger tre år.

Vedlikehold og påkostning

I regnskapsføringen bolig (dvs. skattepliktige leieinntekter) har du krav på løpende fradrag for vedlikeholdsutgifter. Utgifter til påkostninger gir ikke løpende fradragsrett, og må tillegges inngangsverdien. Påkostninger reduserer således en eventuell skattepliktig gevinst eller øker et eventuelt fradragsberettiget tap.

Hva er vedlikehold?

Vedlikehold er arbeid som utføres for å bringe eiendommen tilbake i den stand den var som ny. En enkel illustrasjon på forskjellen mellom vedlikehold og påkostning er maling av hus:

Skatteetaten

Utleie mv. av fast eiendom 2015

Derom det er behov for flere spesifikasjoner eller forklaringer enn skjemaet gir plass til, kan du bruke et eget ark for dette

Navn (etternavn og fornavn) Ola Nordmann		Fødselsnummer/organisasjonsnummer 010170 67890	
Land Norge	Kommune Kristiansund	Eiendommens gateadresse Kristiansundveien 1	
Gårdensnr. 1	Bruksnr. 1	Seksjonsnr. 1	Boligselskaps navn Kristiansund borettslag
Er eiendommen eid i samsen? Se rettledningen		☐ Ja ☒ Nei Din eierandel i prosent 100 %	

1 Inntekter

1.1 Utleie					Utleieperiode		Beløp
Bolig	Fritids-eiendom	Industri	Forretning	Tomt	Annet		
☒	☐	☐	☐	☐	☐		
Leietakers navn Kari Hansen					Etasje 1.	Antall kvm 100	
					Fra dato 01.02	Til dato 31.12	
							110.000

2 Kostnader

Kostnader må kunne dokumenteres/sannsynliggjøres med kvittering o.l. etter forespørsel fra skattekontoret.

2.1 Festavgift (grunntak), andel av fradragsberettigede felleskostnader i boligselskap/boligsameie	Samlet beløp (medregnet mva.)	Herav fradragsberettiget kostnad
	28.200	28.400
2.2 Kommunale avgifter (inkl. ev. eiendomsskatt) og forsikringspremier for eiendommen	1.200	1.200
2.3 Utbetalt leie: Er beløpet innrapportert til Skatteetaten? ☐ Ja ☒ Nei		
Kostnader til fradrag	27.600	27.600
2.4 Vedlikehold		
Hva slags? (Spesifiser hva som gjelder utleied og hva som gjelder eventuell egen boligdel)	Arbeidet er utført av/materiale er levert av	Pålagt
	Navn og adresse	Dato og år
		Samlet beløp (medregnet mva.)
		Herav fradragsberettiget vedlikehold
Maling av innvendige vegger	Maler AS Ooata 47	mai 2015
		10.000
		10.000
Sum		10.000
Reduksjon når boligen tidligere har vært fritakssiknet	For boliger som leies ut, innrømmes som hovedregel fradrag for alle vedlikeholdskostnader. Unntak fra denne regelen gjelder dersom du er blitt fritakssiknet for boligeiendommen i løpet av de foregående 5 år. I disse tilfellene gis det ikke fradrag for vedlikeholdskostnader i det første året med regnskaps- eller skatteåret etter at boligen har blitt innlevert. Herunder utleie i idrotts- eller fritidsanlegg, og utleie i boliger som har bodd i minst halvparten av boligen. Når utleieperioden slutter, innrømmes fullt fradrag for vedlikeholdskostnader inntil kr 10.000. For øvrig, overskytende beløp, reduseres fradraget med 10 % for hvert av de foregående 5 år som du er blitt fritakssiknet. Er du i tvil, spør skattekontoret.	
Vedlikeholdskostnader som kan trekkes fra		10.000
2.5 Konstatert tap av inntekt ved utleie		10.000
2.6 Avskrivninger av bygning		
2.7 Andre kostnader (spesifisert), herunder avskrivninger av innbo	Møblert utleie, varighet < 3 år:	
	15 % av brutto leieinntekt	16.500
2.8 Kostnader til egen boligdel, strøm, oppvarming, renhold mv.		0
2.9 Sum kostnader		16.500
2.10 Nettoinntekt før eventuell fordeling til ektefelle		54.100
2.11 Andel nettoinntekt (overskudd/underskudd) overført ektefelle: Beløpet skal føres i ektefellens selvangivelse.		=
Nettoinntekt (renter av gjeld skal ikke trekkes fra her). Beløpet skal overføres til selvangivelsen.	Overskudd	Post 2.8.2 for norske eiendommer
	Underskudd	Post 2.8.3 for utenlandske eiendommer
		=

RF-1189B

Førstegangs maling av hus er påkostning, mens maling av et tidligere malt hus er vedlikehold.

Utbedringer som fører eiendommen til en bedre eller annen stand enn den tidligere har vært i, er påkostning. Ved avgjørelsen av om det har skjedd en standardheving, må det likevel tas hensyn til utviklingen som har funnet sted i materialbruk siden eiendommen var ny. Dersom en for eksempel bytter ut gammel kjøkkeninnredning med en ny, men slik at begge innredninger har samme relative standard (lav, middels høy), er hele utgiften å anse som en vedlikeholdsutgift, selv om ny kjøkkeninnredning isolert sett har høyere standard enn den gamle. Forutsetningen for vedlikeholdsfradrag er at den gamle innredningen trengte

utskifting.

Foruten standardforbedringer (utover den generelle utviklingen som har vært i materialbruk mv.) regnes også kostnader til tilbygg, moderniseringer og endringsarbeider på eiendommen for påkostning. Hvis for eksempel ett rom omgjøres til to rom, ved at det settes opp en vegg i rommet, er dette en endring som anses som påkostning, selv om eiendommen ikke øker i verdi som følge av endringen.

Ved oppussing av en eiendom, må en ofte skjønnsmessig fordele de totale kostnadene mellom vedlikehold og påkostning. Ofte må også den enkelte kostnad skjønnsmessig fordeles, for eksempel ved oppussing av et bad som trenger vedlikehold. Tenkt kostnad til vedlike-

hold (utskifting til samme relative standard) anses som vedlikehold, mens det resterende anses som påkostning.

Eksempel

A leier ut en møblert leilighet. Sofaen hadde en kostpris på kr 16.000, mens A betalte til sammen kr 35.000 for øvrig innbo (hver enkelt gjenstand kostet mindre enn kr 15.000). Første årets utgiftsføring blir kr 35.000 + (kr 16.000 * 20 %) = kr 38.200. I år 2 kan det resterende beløpet på kr 12.800 utgiftsføres fordi det gjenstående beløpet på saldoen er lavere enn kr 15.000.

Eksempel

B skal arbeide i utlandet i to år, og leier ut sin bolig i Norge fullt møblert. Leieinntekten er kr 15.000 per måned. Som et skjønnsmessig fradrag for slitasje på møbler og annet innbo, reduseres den skattepliktige leieinntekten til kr 12.750 per måned.

Utfylling av skjema

Ola Nordmann leier ut en borettslagsleilighet i Kristiansund. Leieinntekten er 10.000 kroner per måned. Han kjøpte den i oktober 2014, og flyttet ut i slutten av desember samme år. I januar 2015 sto leiligheten tom i påvente av utleie. Leiligheten har vært utleid 11 måneder i 2015. Leiligheten leies ut møblert, og Ola benytter selv innboet før og etter utleieforholdet på to år. Ols utgifter i forbindelse med leiligheten/utleieforholdet er som følger i 2015: Forsikring kr 1.200 per år, husleie til borettslaget kr 2.350 per måned, maling av vegger kr 10.000. Leietaker betaler strømavgiftene.

Av månedlig betaling til borettslaget på kr 2.350, er kr 50 renteutgifter og kr 100 avdrag på felles gjeld. Renteutgiftene er allerede oppført i selvangivelsen post 3.4, og skal ikke med i RF-1189. Heller ikke avdragene på kr 100 per måned anses som en kostnad. **SB**

Vanlige spørsmål og svar om selvangivelsen

Skattebetalerforeningen hjelper deg!

Vi svarer hvert eneste år på en rekke spørsmål våre medlemmer har om selvangivelsen. Her kan du lese en rekke eksempler på svar vi har gitt.

Fradrag frivillige organisasjoner

Jeg har fått to «kvitteringer» på innbetalte penger til frivillige organisasjoner – ingen av dem har kommet på selvangivelsen. Bør jeg da legge med kvitteringene og kreve endring, eller må jeg kontakte organisasjonene og kreve endring derfra?

Du må kontakte organisasjonene. Det er organisasjonene som skal innberette slike gaver til skattemyndighetene.

Bidragsgjeld

Jeg har gammel gjeld fra den gang bidraget var fradragsberettiget. Jeg betaler ned kr 5.550 pr mnd nå. Er det noe av dette fradragsberettiget etter nyordningen?

Barnebidrag er ikke fradragsberettiget – dette gjelder selv om det dreier seg om gammel gjeld.

Fradrag for kontingent til Jurist-/Advokatforeningen

Arbeidsgiver dekker mitt medlemskap i Jurist- og Advokatforeningen. Er dette beløpet skattepliktig? Får jeg fradrag?

Kontingenten til Juristforeningen er en vanlig fagforeningskontingent som gir fradragsrett.

Arbeidsgivers dekning av kontingenten er likevel skattepliktig for deg, men du kan kreve fradrag på samme måte som om du hadde betalt den selv.

Kontingenten til Advokatforeningen er ikke fradragsberettiget, og arbeidsgivers dekning er skattepliktig.

Fradrag for innfridd kausjon?

Jeg har innfridd kausjon i et selskap jeg var deleier i. Beløpet 304.000 kroner ble brukt til å dekke opp for gjeld til leverandører og omkostninger ved nedleggelse av selskapet. Er dette fradragsberettiget på min selvangivelse?

Forpliktelse til å betale en gjeld som følge av at man har kausjonert, gir i utgangspunktet ingen større fradragsrett enn betaling av annen gjeld. Dette betyr at du ved beregning av skattepliktig formue får fradrag for lånesaldoen, og at gjeldsrentene fradragsføres i din inntekt.

Fradrag for takstmann?

Kan jeg trekke fra utgifter til takstmann i forbindelse med refinansiering av lån på bolig? Jeg ønsker å få lånet innenfor 60 prosent, og dermed lavere rente, altså er vel dette utgifter til inntekts ervervelse?

Utgifter i forbindelse med refinansiering av lån (ikke ved første gangs låneopptak) som utgifter til ny takst, tinglysning av ny panteobligasjon og liknende er fradragsberettiget.

Krav om fradrag fremsettes under post 3.3.7 og så vises det til at det er utgifter ved refinansiering og lavere rente.

Fradrag for studielån?

Startet på studier i fjor sommer. Tok et studielån i den forbindelse. Kan jeg trekke av noe på selvangivelsen på den?

Selve studielånet vil femgå som gjeld på din selvangivelse i post 4.8, og evt. redusere bruttoformuen din. Det blir ikke snakk om noe rentefradrag for deg så lenge det ikke er betalt noen renter.

Utgifter til bankboks

Kan jeg få fradrag for utgifter til bankboks?

Oppbevares inntektsgivende verdipapirer i bankboks er det fradragsrett for leien. Inntektsgivende papirer kan eksempelvis være aksjer og obligasjoner. Verdipapirene regnes som «inntektsgivende» selv om de i perioder ikke gir avkastning. Bankboksleien kan i slike tilfelle fradragsføres i selvangivelsens post 3.3.7 (Andre utgifter eller fradrag) og det skal ikke foretas noen fordeling av fradraget selv om bankboksen brukes til å oppbevare også annet enn inntektsgivende papirer. Det er ikke noe standardbeløp eller beløpsgrense på hvor mye som kan fradragsføres. Før opp faktiske betalt leie. Normal pris for bankboks er 300 – 700 kroner per år, avhengig av størrelse.

Fradrag for «skolebuss-utgifter»?

Sønnen vår går i femteklasse. Han får ikke buskort av skolen lenger. Vi kjøper kupongkort til han. Kan dette trekkes i fra på selvangivelsen og hvilken post skal det evt stå under.

Desverre ikke noe fradrag for dette.

Fradrag for refinansiering av lån

I forbindelse med refinansiering av lån ble det brukt en «Bekreftelse på omsetningsverdi», som boligbyggelaget utstedet (i stedet for en takst). Er kostnader for utstedelse av denne bekreftelsen på omsetningsverdi fradragsberettiget i forbindelse med refinansieringen?

Ja, ved refinansiering av lån kan en trekke fra både gebyret til banken, tinglysning av ny pantobligasjon og eventuelt ny takst i forkant av refinansieringen.

Fradrag for arbeidsgiver for pengegaver til ansatte

Jeg lurte på fradragsrett for pengegaver til ansatte. Det sies at alle pengegaver til ansatte skal lønnsinnberettes, men er det da fradragsrett for giveren?

Enkelte gaver til ansatte er fritatt fra beskatning, men det er alltid en forutsetning at det ikke gis penger.

Gis det likevel penger, vil dette bli beskattet som lønn hos mottaker. Giver får da fradrag for denne lønnskostnaden.

Skattefradrag ved frivillig arbeid

Jeg er en student som jobber i 40 % stilling ved siden av skolen. I tillegg er jeg veldig aktiv i en frivillig studentorganisasjon (ca 10- 15 timer uken). Jeg lurte på om det er mulig å få fradrag på skatten ved frivillig arbeid?

Det at du jobber og bruker av din fritid til å jobbe for frivillige organisasjoner er noe flere av oss burde gjort, men dessverre så er det ikke noe fradrag for dette arbeidet.

I skatteretten er det som regel symmetri med tanke på skatteplikten og fradragsretten. Du får bare fradrag for en kostnad hvis en tilsvarende inntekt ville vært skattepliktig. Hvis du jobber for en frivillig organisasjon så vil du i 2015 kunne få utbetalt 8.000 kroner i året uten at beløpet er skattepliktig. I 2016 kan du få utbetalt 10.000 kroner i året uten at beløpet er skattepliktig.

Kausjonsansvar

Jeg var medeier i et aksjeselskap som gikk konkurs. Selskapet hadde et lån som vi var kausjonister for. Dette kausjonsansvaret ble omgjort til et lån da selskapet gikk konkurs. Mitt spørsmål blir: Kan jeg føre enten hele kausjonsbeløpet som fradrag, betalte avdrag som fradrag eller er det ingen fradrag på dette?

Normalt er det dessverre ikke fradragsrett for slike tap, verken avdrag eller renter.

Kjedebrev om skattefradrag «kontohold»

Jeg har fått et kjedebrev per mail hvor det opplyses at alle kan føre et fradrag på kr. 2.000,- i selvangivelsens post 3.3.7 «Kontohold». Medfø-

rer dette riktighet?

Nei, det gjør det nok ikke. Kontoholdsgebyr/uttaksprovisjon går til fradrag i renteinntekter før disse føres i post 3.1.1. Sjekk at banken ikke allerede har gjort det. Det er kun dersom en rent faktisk har slike utgifter at de er fradragsberettiget.

Fradrag for parkering?

Bilen min må stå i parkeringshus i arbeidstiden. Kan jeg få fradrag for det?

Dessverre, utgifter til parkering på ditt faste arbeidssted er ikke fradragsberettiget. Derimot vil fordelen ikke være skattepliktig dersom din arbeidsgiver stiller en parkeringsplass til disposisjon for deg.

Dette gjelder selv om arbeidsgiver leier parkeringsplassen. Parkeringsplass vil derfor være en gunstig naturalytelse i din situasjon. (Refunderer imidlertid arbeidsgiver arbeidstakerens kostnader til parkering, er dette skattepliktig)

Fradrag for penger som sendes familien i utlandet?

Mannen min sender hver måned penger til familien i hjemlandet (foreldre og to søsken) som har svært liten inntekt. Kan han skrive av dette på skatten?

Dessverre, her er det ingen fradrag å hente. De tidligere regler om fradrag for forsørgelse er tatt bort.

Fradrag for utgifter til translator?

Jeg giftet meg i utlandet i fjor og trengte i den anledning en hel haug med papirer som måtte oversettes og godkjennes. Dette ble mye penger!! Jeg har tatt vare på alle kvitteringer. Er dette noe jeg kan skrive av på skatten, og i tilfelle hvor?

Dessverre, utgifter i forbindelse med bryllup regnes som privatutgifter og gir ingen fradragsrett.

Fradrag ved arbeidsledighet

Ved arbeidsledighet i deler av et år – finnes det noen fradrag som går på omstilling eller lignende i den forbindelse?

Nei, dessverre.

Egenandel på sykehjem

Jeg lurte på om det er fradragsrett for egenandel på sykehjem.

Nei, det er det dessverre ikke.

Fradrag for barn i utlandet?

Jeg har tre barn som bor i Afrika som jeg sender skolepenger til. Kan jeg kreve fradrag for dem?

Nei, dessverre.

Fradrag for VPS-gebyr og bankboks?

Er årsgebyr VPS og bankboksløse fradragsposter?

Leie av bankboks er fradragsberettiget hvis du oppbevarer papirer der som har sammenheng med skattepliktig inntekt eller formue, for eksempel skjøte eller pantobligasjon til bolig.

Årsgebyr VPS er fradragsberettiget.

Begge beløpene føres i post 3.3.7.

Fradrag for bryllup?

Kan jeg trekke fra utgifter til bryllupet mitt på selvangivelsen? Det var dyrt!

Nei, det kan du ikke. Dette anses som ikke-fradragsberettigede privatutgifter.

Tap på forsøk på oppstart av bedrift

I fjor la jeg mye penger i å forsøke å starte for meg selv. Utarbeidelsen av forretningsplan krevde mye midler, rundt 60.000 kroner. Jeg fant til slutt ut at oppstart ikke var lønnsomt på det nåværende tidspunkt. Kan noe av tapet føres på selvangivelsen, selv om jeg aldri opprettet et firma?

Du bør i hvert fall gjøre et forsøk. Tapet føres i post 3.2.19, i feltet for opplysninger som ikke er forhåndsutfylt.

Lag et vedlegg, hvor du beskriver den virksomheten du forsøkte å starte, hvorfor forsøket mislyktes, og hvordan du har kommet frem til tapet.

Det er ikke avgjørende om du rent formelt har registrert et firma i Brønnøysund eller ikke. Det avgjørende for fradragsretten er om du var kommet såpass i gang at tapet er «oppstått i næringsvirksomhet»

Fordele toppskatt?

Jeg er gift og min mann betaler toppskatt. Lånet står i mitt navn og følgelig havner gjeld og renter på meg og jeg tjener en del mindre enn min mann. Vil vi tjene på å overføre all gjeld og renter over på min mann? Vil dette føre til at hans toppskatt forsvinner?

Renteutgifter har ingen effekt på toppskatten, og det har derfor normalt ingen betydning hvem av ektefellene som fører utgiftene i selvangivelsen. Dersom nettoinntekten blir lavere enn personfradraget (2015: kr 50.400 2016: kr 51.750), vil det likevel ofte være lønnsomt å overføre renteutgiftene til den andre ektefellen.

Styrehonorar på selvangivelsen

Jeg sitter i styret i en forening og har mottatt 8.500 kroner i styrehonorar. Skal jeg føre dette på selvangivelsen? Og skal foreningen trekke skatt av utbetalingen? Hva er skattegrensen for styrehonorarer?

Styrehonorar regnes som lønn, og skulle egentlig vært innberettet.

Grensen for skattefri lønnsinntekt fra frivillige organisasjoner er 8.000 kroner i 2015 (10.000 kroner i 2016). Antakelig ville det altså lønne seg for deg å gå ned i honorar, og dermed motta det skattefritt (vel og merke hvis du ikke har andre inntekter fra organisasjonen).

Selvangivelse for «tomt» selskap

Jeg har et enkeltpersonforetak registrert på meg som det ennå ikke har vært noen inntekter i – altså et «tomt selskap». Hva må jeg gjøre overfor skattemyndighetene i selvangivelsen?

Regelen er at du skal levere den selvangivelsen du mottar. Selvangivelsesfristen styres også av hvilken selvangivelse du mottar.

Det vil si: får du tilsendt selvangivelsen for næringsdrivende mv., så er det denne du skal fylle ut og levere innen 31. mai. Elektronisk levering av selvangivelsen via Altinn er obligatorisk for næringsdrivende fra 1. januar 2016, det vil si for inntektsåret 2015.

Får du tilsendt den forhåndsutfylte selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister mv., skal du levere denne med evt. rettelser innen 30. april.

Uansett hvilken selvangivelse du leverer, bør

du lage et vedlegg der du skriver om registreringen av enkeltpersonforetaket, at du ikke har hatt inntekter i dette, og at du av den grunn ikke leverer næringsoppgave mv. som vedlegg til selvangivelsen.

Skatt på hobbyen?

Jeg driver med husflid/hobby ved siden av min deltidsjobb. Jeg ser på dette som en hobby, men etter hvert selger jeg en del både privat og på messer, som gir meg noe inntekter. Jeg er usikker på om denne inntekten er skattepliktig.

Spørsmålet ditt gjelder grensen mellom hva som er skattefri hobbyinntekt og hva som er skattepliktig næringsinntekt. Grensen er ikke enkel å trekke.

Om det er det ene eller det andre må man vurdere konkret i det enkelte tilfellet. Normalt skal man legge vekt på om aktiviteten er utøvet for den som driver det sin regning og risiko, om aktiviteten er egnet til å gå med overskudd, og omfanget av aktiviteten. Det mest vesentlige å ta med i vurderingene i dette tilfellet er om du har mange salg, hvor mye tid du bruker på dette, om det er noen positiv nettoinntekt fra salgene, og eventuelt størrelsen på inntektene.

Dersom man etter en konkret vurdering kommer til at du driver næring, blir beskatningen som et enkeltpersonforetak. Dette kan du lese mer om på våre hjemmesider under tema næringsdrivende og enkeltmannsforetak (foretaksmodellen).

Merk at dette innebærer egne skjemaer som skal leveres med selvangivelsen. Vær også klar over at dersom inntekten er skattepliktig får man også fradrag for alle utgifter til materialer mv.

Dersom dere er i tvil om det er næring eller hobby er mitt råd å opplyse om dette i selvangivelsen. Det viktigste er at man gir riktige og fullstendige opplysninger til ligningsmyndighetene. Da unngår man i hvert fall tilleggsskatt om man tar feil.

Arbeidsgiver trukket for mye skatt - hva skjer?

Jeg er en 17 år gammel gutt, som har noen spørsmål om skatt. Jeg har jobbet som ekstrahjelp i en dagligvarebutikk, og har tjent ca. 60.000 kroner i 2015. Jeg har ikke hatt frikort,

og har betalt ca. 12.500 kroner i skatt. Får jeg igjen de 12.500 kronene jeg har betalt i skatt, eller bare en del av det? Hva anbefaler dere meg å gjøre?

Litt forenklet sagt så skal du ikke betale skatt for inntekt innenfor fribeløpet på 50.000 kroner (2015). Når du har passert frikortsgrensen må du betale trygdeavgift av hele din inntekt. Satsen er på 8,2 %. Imidlertid er det en begrensning; trygdeavgiften kan ikke bli mer enn 25% av den delen av inntekten som overstiger 49.650 kroner. Du tjente ca 60.000 kroner, da vil trygdeavgiften utgjøre 4.920 kroner, men på grunn av 25% begrensningen så reduseres den til 2.588 kroner. Selv om du tjener 60.000 kroner, som er over frikortsgrensen blir det ikke skatt på alminnelig inntekt på grunn av minste fradrag på 31.800 kroner og personfradrag 50.400 kroner.

Resultatet er at du sitter igjen med ca 9.912 kroner (12.500 – 2.588) som du skal få igjen på skatten. Beløpet får du tilbake sommer 2016 (med renter) når ligningen for 2015 «gjøres opp». Dette skjer automatisk etter at du har levert selvangivelsen for 2015.

Lignes ektepar automatisk til felles beste?

Har fått forståelsen av at ligningsmyndighetene til enhver tid skal ligne ektepar til felles beste. Blir det gjort – eller er det noe vi må være spesielt oppmerksom på?

Som oftest har inntekts- og fradragsfordelingen mellom ektefeller ingen betydning, og datamaskinen på skattekontoret vil i slike tilfeller automatisk velge den skatteklassen som er gunstigst for dere. I spesielle tilfeller har det imidlertid betydning hvilken selvangivelse en inntekt eller et fradrag føres i for å få en optimal skatteberegning, eksempelvis dersom den ene ektefellen har inntekt fra utlandet eller dersom ektefellene driver næringsvirksomhet sammen. I disse situasjonene må en selv sørge for den gunstigste fordelingen. I tillegg er det slik at dersom en har giftet seg i perioden 1. november året før inntektsåret til 31. desember i inntektsåret, må ektefellene selv kreve klasse 2. Dette er kun interessant dersom den ene ektefellen har svært lav inntekt. **SB**

Leserinnelegg

Gavepakke til finansnæringen

Kritisk: Agnes Bergo mener det bør komme regelendringer for å unngå tilpasninger.

FOTO: KRISTINE NYBORG

Nye skatteregler gjør investering i aksjer og aksjefond mindre lønnsomt. Politikerne har bestemt at utbytte og gevinst ved salg av aksjer skal beskattes hardere. Men ikke hvis investeringen skjer gjennom fondskonto.

AV AGNES BERGO

Fram til 31.12 2015 ble all gevinst på kapital beskattet likt. Skatten var 27 prosent, enten det dreide seg om renteinntekter fra banken, utbytte på aksjer eller gevinst ved salg av aksjefond. Men i 2016 er det vedtatt vesentlige endringer. Fra og med i år skiller renter og aksjer lag skattemessig. I år skal renter på bankinnskudd beskattes med en alminnelig skattesats på 25 prosent, mens utbytte og gevinst ved salg av aksjer og aksjefond skal beskattes med 28,75 prosent.

Fremover blir det verre. For 2017 er det ikke laget noen prediksjon, men intensjonen til nåværende regjering er at i 2018 skal renter på bankinnskudd beskattes med 22 prosent, mens utbytte og gevinst ved salg av aksjer og aksjefond beskattes med 32 prosent.

OM ARTIKKELFORFATTEREN

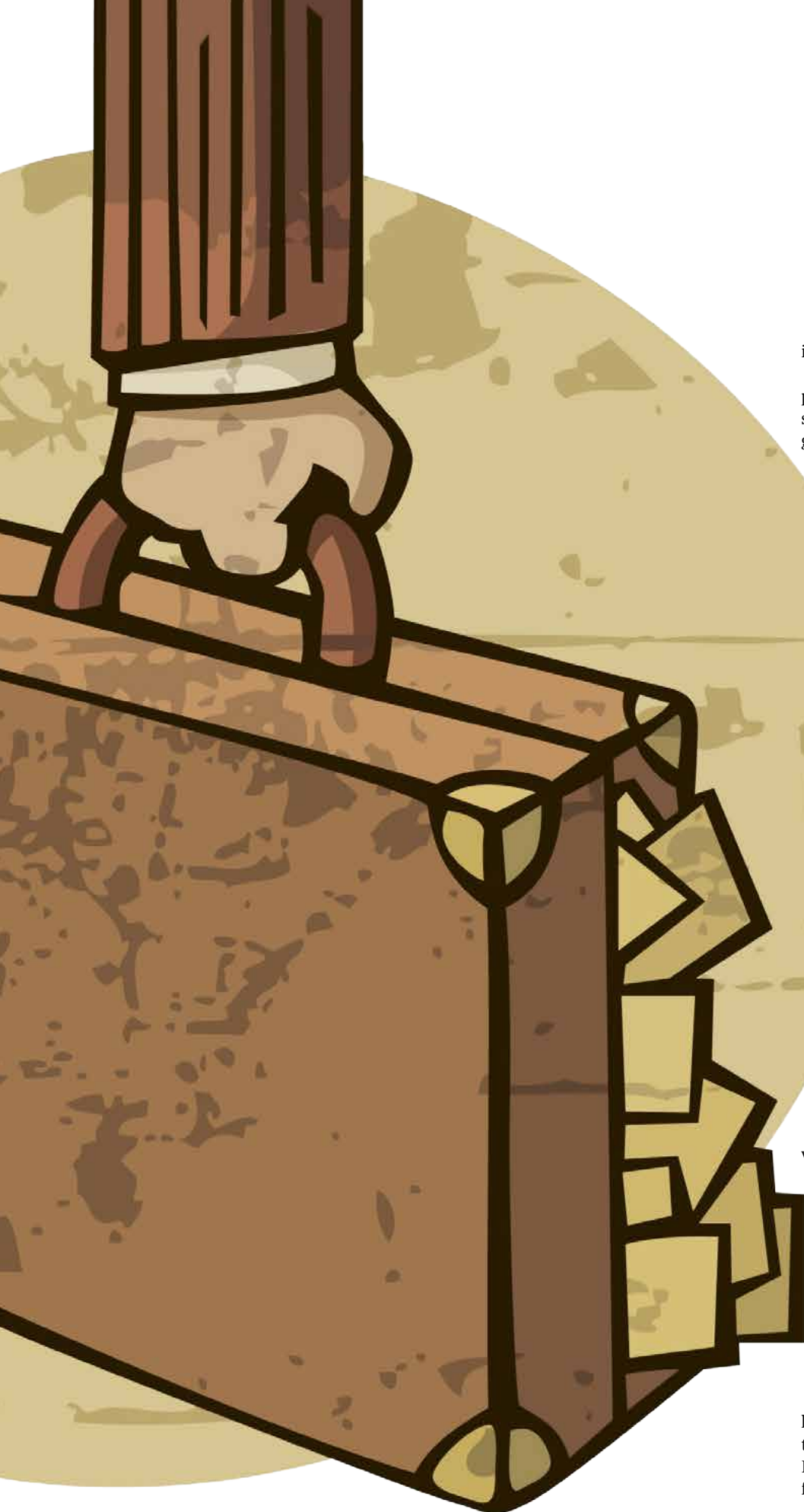
Agnes Bergo er daglig leder i det uavhengige rådgivningsselskapet Pengedoktoren AS. Hun er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen (NHH) og aksjemegler (New York). Hun er gjesteforeleser for blant andre NHH og Regnskap Norge. Hun har også forfattet flere bøker og artikler, og er en hyppig benyttet foredragsholder.

For mer informasjon, besøk www.pengedoktoren.no

Det betyr at det blir 10 prosent forskjell på skatt på renteinntekter og skatt på aksjer. Å plassere penger i banken er risikofritt, mens plasseringer i aksjer og aksjefond alltid er beheftet med risiko. Det har nedgangen på verdens børser i løpet av de siste ukene tydelig vist. Myndighetene har altså vedtatt skattekjerpelse for dem som trosser den risikoen som alltid følger med aksjer, og likevel investerer i næringslivet. Og det i en tid det landet skriker etter nye arbeidsplasser.

Men hvis privatpersoner går til banken eller forsikringsselskapet og oppretter en fondskonto (kalles også kapitalforsikring, unit link eller investeringskonto), og investerer i aksjefond gjennom denne kontoen, blir skatten lavere. Skatt på avkastning i en fondskonto er den samme som skatt på renteinntekter, altså 25 prosent i 2016 og antatt 22 prosent i 2018. Ved fondskonto tryller man altså ekstraskatten bort, selv om avkastningen i fondskontoen består av utbytte og gevinst ved salg av aksjefond. Det vil altså bli to helt ulike skatter på aksjefond, 22 prosent hvis investeringen er gjort via en fondskonto og 32 prosent dersom investeringen gjøres direkte.

Hvis Per og Kari kjøper aksjefondet Global gjennom en fondskonto, og selger med gevinst i 2016, får de 25 prosent skatt på gevinsten. Hvis de kjøper aksjefondet Global direkte, må de betale 28,75 prosent skatt på gevinsten. I 2018 blir skattedifferansen antagelig enda høyere. Da må Per og Kari betale 32 prosent skatt på gevinst ved salg av aksjefond som de kjøper direkte, mens de slipper med 22 prosent skatt dersom

investeringen er foretatt via en fondskonto.

De nye skattereglene er en gedigen gavepakke til forsikringsselskaper og banker som selger aksjeinvesteringer gjennom forsikringer. Men finansbransjen gjør selvsagt ingenting gratis. Det er knyttet en forsikring til fondskontoen. Forsikringer koster penger.

I tillegg skal forsikringsselskapet eller banken ha et årlig administrasjonsgebyr for å administrere kontoen.

Privatpersoner som velger å opprette fondskonto for å få lavere skatt, påføres altså administrasjonsgebyrer til finansbransjen og kostnader til en forsikring som de kanskje ikke trenger.

Hvis privatpersonen ønsker å investere i et aksjefond som ikke tilbys av den banken der vedkommende allerede har en fondskonto, må de kanskje opprette en ny fondskonto i en annen bank og investere i det ønskede aksjefondet der. Da blir det doble utgifter til administrasjonsgebyr og enda en forsikring man kanskje ikke trenger.

Hvem er vinnerne og taperne av de nye skattereglene? Privatpersoner taper fordi forventet meravkastning på aksjer og aksjefond er redusert. De får høyere skatt hvis de investerer direkte, og de får administrasjonsgebyr og utgifter til forsikringer hvis de investerer via fondskonto. Næringslivet taper fordi privatpersoner sannsynligvis ikke vil finne aksjefond like attraktivt som før fordi kostnadene har økt. Staten kan også tape fordi forventet skatteinntang fra aksjer og aksjefond kan bli redusert som følge av at privatpersoner velger andre investeringsalternativer. Privatpersoner kan for eksempel heller velge å plassere sparepengene sine i boligmarkedet, med enda høyere boligpriser som sannsynlig resultat. Dermed taper unge førstehjemskjøpere også.

Men finansbransjen vinner. Finansbransjen har fått en gedigen gavepakke. Flere vil gå over til investeringer i aksjefond via fondskonto. Myndighetene har altså endret reglene til glede for finansbransjen. Hurra. **SB**

ÅRSRAPPORT 2015

Her er vår selvangivelse for 2015.

Skattebetalerforeningen ble stiftet i 1952, og er en uavhengig medlemsorganisasjon som bistår og taler på vegne av sine om lag 14.000 medlemmer. I tillegg tar foreningen også opp prinsipielt viktige saker som gavner alle skattebetalere – ikke bare foreningens medlemmer.

Helt fra starten har vi - ubetinget og til tider kompromissløst – vært på norske skattebetalerers side. Vi er den eneste uavhengige aktøren i Norge som snakker skattebetalerers sak på den måten, og vi er stolte av vår posisjon som en aktør viktige samfunnsaktører lytter til før beslutninger tas.

Våre viktigste oppgaver, slik vi ser dem, er å:

- Påvirke skatte- og avgiftspolitikken.
- Informere om skatt og skatterelaterte temaer.
- Bistå enkeltmedlemmer i skattejuridiske spørsmål.
- Skape avgifts- og skatteengasjement.

Påvirkning

Gjennom direkte kontakt med politikere, aktuelle myndigheter og media skal Skattebetalerforeningen påvirke skatte- og avgiftspolitikken som føres i Norge.

Vi har ved flere anledninger sett at vårt engasjement har vært en nøkkel for å få gjennomslag i prinsipielt viktige skattesaker. I fjor møtte vi politikere både på Stortinget og i forbindelse med arrangement i egen regi.

I løpet av året har vi blant annet avgitt høringsuttalelser i følgende saker:

Overføring av skatteoppkreving til Skatteetaten Forslag til ny skatteforvaltningslov Scheel-utvalgets rapport om fremtidens skattesystem Forslag til endringer i ligningsloven Statsbudsjettet 2016

I tillegg har det blitt stadig mer viktig for oss å ikke bare snakke om rettssikkerhet og

skattepolitikk, men også snakke om hvordan skattepengene brukes. Det er et felt som henger tett sammen med skatteinngangen, og bruken av skattepenger er med på å legitimere skattesystemet. I løpet av høsten 2015 tok Skattebetalerforeningen, i samarbeid med Nettavisen, initiativet til å opprette «Sløseriprisen». Dette er en pris som deles ut til den offentlige instansen som har sløst mest med skattepenger i løpet av året som gikk. Vinneren av prisen for 2015 ble Stortinget, med en kostbar milliardoppussing.

Informere

Våre medlemmer informeres gjennom flere forskjellige kanaler. Vi utgir medlemsbladet Skattebetaleren, som kommer fem ganger i året i trykket versjon og i to elektroniske utgaver til bedriftsmedlemmer. Dessuten gir vi ut publikasjonene Skattenytt og Avgiftsnytt, samt Skattehåndboken.

Vår hjemmeside, www.skatt.no, er flittig brukt av både medlemmer og andre, og vi ser at stadig flere velger å oppdatere seg om skatterelaterte temaer på denne måten. Våre nye nettsider jobber vi fortsatt med, og i løpet av de kommende månedene og årene vil vi investere betydelige beløp i denne kommunikasjonskanalen.

Medlemmer og andre interessenter nås også gjennom sosiale medier som Facebook, Twitter, LinkedIn og Google – i tråd med utviklingen i samfunnet. En stadig viktigere kanal er nyhetsbrev på e-post, hvor vi ser at mange bruker informasjon fra oss til å holde seg oppdatert på skatterelaterte emner.

De siste årene har vi også arrangert gratisseminarer for medlemmer flere steder i Norge. Temaene har blant annet vært tips til selvangivelsen, råd om arv, skattetilpasninger og gode råd for ungdom.

Bistå

Det som gir oss i Skattebetalerforeningen ekstra tyngde i skattesaker og i opinionen er at

vi har løpende kontakt med medlemmene våre og bistår dere når dere har behov for det. Det innebærer at vi til enhver tid har «fingeren på pulsen», og vet hvilke temaer som er vanskelige for norske skattebetalere og hvor de møter motstand.

Inkludert i medlemskapet er bistand i skatte spørsmål, og erfaringsmessig benytter omtrent en tredjedel av dere medlemmer dere av dette tilbudet hvert år.

Det er mange spørsmål om fast eiendom, konkrete spørsmål om selvangivelsen og fradrag og spørsmål fra næringsdrivende. I tillegg har det fortsatt vært en del spørsmål om arv og gave, og hvordan man skal foreta generasjonsskifter etter at arveavgiften har forsvunnet.

Fra og med 2013 gjorde vi det mulig å opparbeide seg en tidskonto, slik at dersom du ikke ber om bistand fra oss ett år, så overføres den ubenyttede tiden til neste år. På den måten kan du om få år ha rett til flere timers gratis juridisk bistand dersom det skulle dukke opp et tema hvor du trenger bistand. Vi er fornøyd med denne ordningen, som gir deg som medlem en rimelig «forsikring».

Skape avgifts- og skatteengasjement

Vi er ofte benyttet som kilder i saker om selvangivelse, arv, skatterådgivning og i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjett. Vår stilling, som faglig sterke eksperter innen skatterelaterte temaer, gjør oss til gode talspersoner på vegne av norske skattebetalere.

Vår stilling som gode fagpersoner er også en god ballast å ha med seg når vi skal forsøke å forfekte et annet, men like viktig syn: At samfunnet bør ha respekt for norske skattebetalere. Dette kan berøre alt fra rettssikkerhet via Skatteetatens service til samfunnets omtale av skattebetalere som jobber mye og legger igjen tilsvarende store beløp til fellesskapet.

Vi skal være en forening som jobber for å skape engasjement rundt skatt, men vi skal være kompromissløs på din side. **SB**

Sløseriprisen 2015 gikk til Stortinget

Nektet å ta imot pris

Stortinget ville verken kommentere Sløseriprisen eller møte opp for å motta den da vi prøvde å overrekke prisen.

Kritiserte prosjekter i Østfold, Oslo, Bergen og Telemark måtte se seg slått da Stortingets milliardoppussing stakk av med Sløseriprisen.

Og vinneren ble...

Vinneren er nå kåret, og det ble Stortinget som stakk av med seieren etter å ha fått 31 prosent av stemmene. Nærmest Stortinget kom Telemark fylkeskommunes famøse avtale med First House og det omstridte Solberg-tårnet langs E6 i Østfold.

OM SLØSERIPRISEN

Høsten 2015 har Skattebetalerforeningen og Nettavisen satt fokus på offentlig forvaltning av våre skattepenger gjennom å finne eksempler på offentlig sløsing. En jury valgte ut fem kandidater til Sløseriprisen, som Nettavisens lesere stemte over.

Juryen besto av Mathilde Fasting i tankesmia Civita, direktør Karine Ugland Virik i Skattebetalerforeningen, ansvarlig redaktør Gunnar Stavrum i Nettavisen, Hallgeir Kvadsheim fra TV3-programmet «Luksusfellen» og Marte Gerhardsen i Tankesmien Agenda.

Kandidatene som Nettavisens lesere stemte over, var:

- Stortingets milliardoppussing
- Bergens kloakk-budsjett, som røyk med 1,7 milliarder
- Solberg-tårnet - Norges dyreste rasteplass?
- First House-saken i Telemark
- Bygging av nye Deichmanske bibliotek i Oslo

Årsaken til at Stortinget i det hele tatt kom i betraktning, og i sin tur ble valgt ut som en av finalistene av juryen, er oppussingen til 1,45 milliarder kroner, med en foreløpig budsjettsprekk på 300 millioner kroner. Oppussingen inkluderer bygging av en 250 meter lang tunnel og postmottak under sentrumsgatene i Oslo, og byggeprosjektet medfører stengte sentrumsgater i byggeperioden. En av årsakene til den høye prisen er at Stortinget vil bevare den gamle fasaden fremfor å bygge en ny kopi.

- Jeg tror både prislappen og forsøkene på hemmelighold fra Stortingets side har vært avgjørende for at dette prosjektet til slutt vant Sløseriprisen, sier Karine Ugland Virik, administrerende direktør i Skattebetalerforeningen.

Hemmelighold

Prosjektet går over flere år, og har møtt kritikk i flere aviser. Ikke minst fordi det har vært et mystikkens slør over hele oppussingen.

- Det er våre felles penger, og det er naturlig at det dukker opp en rekke spørsmål når bevilgningene til Stortinget har økt så kraftig de siste årene, sier Ugland Virik, og legger samtidig til:

- Vi må sannsynligvis akseptere at det påløper ekstra kostnader på grunn av høyere sikkerhet rundt Stortinget. Spørsmålet er om et postmottak øker sikkerheten eller om det bare er et tegn på stort magemål.

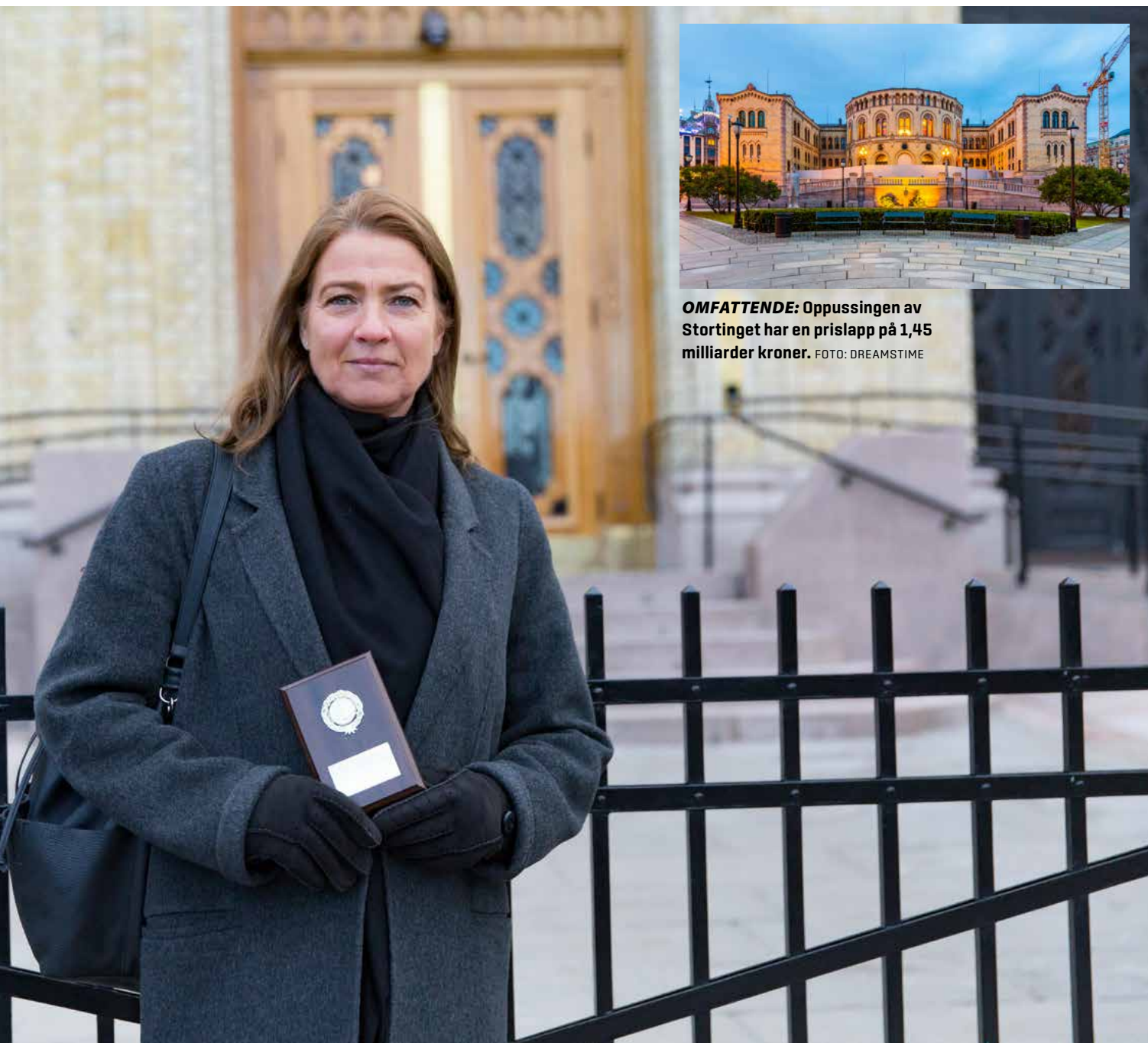
«Både prislappen og forsøkene på hemmelighold fra Stortingets side har vært avgjørende for at dette prosjektet til slutt vant Sløseriprisen.

STENGTE DØRER: Ingen fra Stortinget ville møte opp da Karine Ugland Virik i Skattebetalerforeningen kom for å overrekke Sløseriprisen.

FOTO: PAUL WEAVER / NETTAVISEN

Ugland Virik mener vi også tidligere har sett at stortingspolitikkerne «er rausere med folks skattepenger».

- I tillegg til de store utbyggingene har vi også tidligere sett at Stortinget har vært flinke

OMFATTENDE: Oppussingen av Stortinget har en prislapp på 1,45 milliarder kroner. FOTO: DREAMSTIME

til å gi seg selv bedre ordninger enn andre, og på den måten vært raus med skattebetalernes penger. Her er pensjonsordningene og raus skatteregler gode eksempler på at det finnes et sett med regler for Stortinget og et sett for vanlige folk, sier hun.

Holder munn

Nettavisen prøvde i flere dager å få en kommentar til prisutdelingen, men fikk ikke noe annet enn følgende uttalelse:

- Stortinget ønsker ikke å kommentere prisen.

Det synes Ugland Virik er både forventet og

underlig.

- Selv om det er en pris vi mener med største alvor, så er det jo også en viss ironi og humor i dette. Vi burde vel alle kanskje ta oss selv litt mindre høytidelig, men det er kanskje så enkelt at det ikke er noe ønske om noen stor åpenhet rundt dette.

Gunnar Stavrum, redaktør i Nettavisen, omtalte prisutdelingen slik:

«Nettavisen mener at offentlig sløsing må bekjempes slik at det ikke blir for lett å bruke andres penger. Hvem andre enn Stortinget har råd til å bygge en 250 meter lang tunnel for å få inn post og andre varer?» **SB**

VIKTIG: Prisen skal belyse offentlig sløsing. FOTO: PAUL WEAVER / NETTAVISEN

Aktuelle bøker

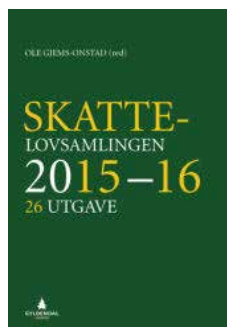
Skatterett for næringsdrivende 2016

Forfatter: Arthur J. Brudvik
Utgivelsesår: 2016
Pris: 949,-

På samme måte som Lignings-ABC er et viktig oppslagsverk for mange skatterådgivere og skatteinteresserte er boken «Skatterett for næringsdrivende 2016» fin å benytte når du har spørsmål om hvordan næringsdrivende skattlegges. Boken omhandler skatt på alminnelig inntekt og personinntekt både i og utenfor virksomhet samt skatt på formue. Her får leseren en grundig behandling av skatterettslige regler som næringsdrivende, revisorer og skatterådgivere bør ha kjennskap til.

Forfatteren, Arthur J. Brudvik, er førsteamanuensis emeritus i rettsvitenskap ved Norges Handelshøyskole, hvor han i en årrekke har undervist i skatterett.

Det er henvisning til dommer, uttalelser, skatterettslitteratur og mer gjennom hele boken, og den er ajourført i henhold til lover og regler pr. 1.1.2016. I så måte har den fått med seg det som virker å bli de nye reglene fra Skattereforformen 2016-2018, men med et forbehold om hvordan forhandlingene på Stortinget kommer til å ende.

Skattelovsamlingen 2015-2016

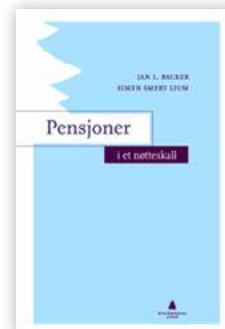
Forfatter: Ole Gjems-Onstad
Utgivelsesår: 2016
Pris: 950,-

Skattelovsamlingen er Norges mest komplette, oppdaterte og oversiktlige verktøy for alle som jobber med eller studerer årsregnskap og skattespørsmål. Foruten å dekke alle skatte- og avgiftslover og alle relevante forskrifter, dekker også boken selskapsrett, pensjonslover og tollregler.

Skattelovsamlingen har også en oversikt over stortingsvedtak og internasjonale avtaler som berører temaet skatt.

Forfatteren er professor i skatterett ved Institutt for regnskap, revisjon og jus på Handelshøyskolen BI, Universitetet i Oslo og Universitetet i Stavanger.

På BI er Gjems-Onstad bl.a. faglig leder for masterutdanningen i skatte- og avgiftsrett. Han er redaktør for Skattelovsamlingen og Rettsdata Skatterett og har skrevet over 30 bøker og en rekke artikler i norske og internasjonale fagtidsskrifter.

Pensjoner i et nøtteskall

Forfatter: Jan L. Backer, Simen S. Lium
Utgivelsesår: 2016
Pris: 349,-

Dette er en bok i den såkalte «Nøtteskallserien», som består av korte og enkle introduksjonsbøker som retter seg mot studenter og profesjonsutøvere. Hver bok tar for seg et juridisk tema skrevet av forfattere som er spesialister på området.

I denne boken kommer vi inn på pensjonsordninger i Norge, både i privat og offentlig sektor. «Pensjoner i et nøtteskall» gir deg en oversikt over pensjonsordninger i Norge og de reglene som gjelder for disse. Først behandles reglene om alderspensjon fra folketrygden, deretter de ulike formene for private tjenstepensjonsordninger samt tjenstepensjonsordninger i offentlig sektor.

Forfatterne tar også for seg ordningene for avtalefestet pensjon (AFP) i henholdsvis privat og offentlig sektor samt noen hovedtyper av individuelle pensjonsordninger. Avslutningsvis gis noen betraktninger knyttet til særskilte problemstillinger. **SB**

Alt om bolig og aksjer i selvangivelsen

31. mars og 13. april arrangerer Skattebetalerforeningen to korte og intensive kurs for deg som vil vite mer om bolig eller aksjer og hvordan dette behandles i selvangivelsen.

I slutten av mars, samme dag som selvangivelsen legges ut, skal advokatfullmektig Joachim K. Johannessen gjennomgå hva du bør være oppmerksom på ved utleie og salg av fast eiendom. Her vil du få aktuelle tips som både er nyttig i forbindelse med innlevering av selvangivelse samt i et planleggingsperspektiv. De mest sentrale problemstillingene vil bli utdypet gjennom eksempler fra retts- og ligningspraksis. I tillegg kommer han inn på reglene for formuesbeskatning av bolig- og fritidseiendom samt skattemessige konsekvenser ved overføring av fast eiendom som arv/gave:

- Investering i egen bolig/fritidseiendom: Utleie - når er inntektene skattefrie?
- Salg - hva er gunstig?
- Egen bolig/fritidsbolig i AS - er det smart?
- Utleie og salg av bolig - når foreligger næringsvirksomhet?
- Arv og gave av bolig/fritidsbolig - skattemessige konsekvenser
- Formuesverdssettelse av bolig/fritidseiendom

To uker etterpå skal Johannesen gjennomgå hva du bør ha i bakhodet før du leverer selvangivelsen hvis du eier aksjer. Her presenteres aktuelle nyheter og tips både når det gjelder skatteregler for private aksjonærer (aksjonærmodellen), samt for

de som har aksjer eid gjennom egne aksjeselskap (fritaksmetoden). Fra inntektsåret 2016 har det blant annet kommet nye regler om beskatning av såkalte eierinntekter samt endrede regler for beskatning av verdipapirfond. I tillegg vil vi se på skattemessige konsekvenser ved bortfall av arveavgift. Kurset vil blant annet ta en gjennomgang av følgende:

Fritaksmetoden:

- Hvorfor kan det være gunstig å eie aksjer gjennom eget aksjeselskap?
- Når lønner det seg med holding? - med konkrete tal eksempeler ser vi på effektene ved å investere gjennom et holdingselskap contra privat.
- Hvordan kommer man seg inn i en holdingstruktur?
- Hvilke aksjer omfattes av fritaksmetoden - store begrensninger for aksjer i selskaper utenfor EØS

Aksjonærmodellen:

- Skjermingsfradrag, utbytte, gevinst/tap ved realisasjon
- Hvilke kostnader er fradragsberettiget
- Det praktiske med aksjonærregisteret og selvangivelse

Arv og gave av aksjer:

- arveavgiften er fjernet fra 2014 - skattemessige konsekvenser (kontinuitet)

Nyheter 2016:

- Endrede regler for beskatning av verdipapirfond
- Beskatning av eierinntekter
- Aktuelle uttalelser og dommer

Begge kursene avholdes i våre lokaler i Oslo og gir oppdateringstimer. For mer informasjon, se www.skatt.no/kurs. **SB**

Ekstra bistand fra oss?

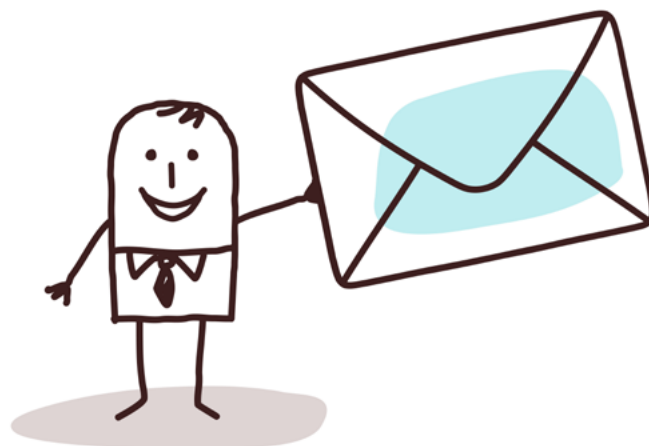
Hvert år ber en rekke personer oss om ekstra bistand i forbindelse med selvangivelsen. Våre rådgivere kan gjennomgå selvangivelsen sammen med deg for å være trygg på at du får med deg alt du har krav på og for å gjøre de riktige disposisjonene. Dette inngår ikke i medlemskapet, men mange vil nok ha behov for å være trygge på at alt er i sin skjønneste orden.

Selvangivelsen skal, ifølge Skatteetatens hjemmesider,

sendes ut i slutten av mars, og det er selvsagt mulig å få vår bistand i hele april. Samtidig kan det være fornuftig å være tidlig ute, spesielt dersom du vet at spørsmålene dine er komplekse. De som kan møte deg er Jan Bangen, Sigbjørn Sørensen, Rolf Lothe, Joachim K. Johannessen, Kjell Magne Ryland, Bård Erlend Hansen og Trond Olsen. Vi kan ta imot deg både på dagtid og om ettermiddagen.

For prisoversikt og bestilling av timer, ring Aili på 22 97 97 00. **SB**

Har du meldt fra om adresseendring?

Vi mener selv vi gir veldig gode råd. Og vi mener det ville vært synd å miste deg som medlem fordi du har flyttet og ikke oppdatert adressen vi har på deg. Det kan skje i disse dager, for nå har vi sendt ut kontingentbrevet vårt. Dessverre har vi fått en god del brev i retur, noe som kan tyde på at vi har medlemmer som burde meldt fra om at de har flyttet.

Hvordan melder du så fra om adresseendring? Det kan du

gjøre på tre måter. Den ene er å kontakte oss på post@skatt.no, den andre er å ringe på 22979700 og den tredje er ved å gå inn på skatt.no og endre opplysningene på «Min side».

Legger du til epostadressen din vil du også få nyhetsbrev tilsendt (omtrent to ganger hver måned) hvor vi legger ved nyhetsaker, konkrete tips og andre ting vi tror er av interesse for dere. **SB**

Faglig påfyll slik du vil ha det

Er det en større gruppe internt i din virksomhet som har behov for oppdateringstimer? Ønsker dere kurs gjennomført i egne lokaler? Passer ikke datoene i vår kurskalender med din timeplan?

Da kan vi skreddersy kurs ut fra behovene deres - og deres kalender. Hvis ikke dere kan komme til oss, kan vi komme til dere!

Har din gruppe/avdeling behov for oppdateringstimer eller kompetanseheving innen et spesifikt tema, kan vi i Skattebetalerforeningen arrangere interne kurs og foredrag hos deg. Vi har dyktige kursledere med høy kunnskap og lang erfaring innen sitt kompetansefelt.

Vi kan holde alt fra korte seminarer på 1-2 timer til kurs som

gjennomføres over flere dager.

Vi tilbyr følgende kurs:

Praktisk skatte- og regnskapskurs: Dette kurset kan bestilles i sin helhet eller modifiseres etter dine ønsker. Hver deltaker vil få utdelt kursmappen til dette.

Temakurs: Vi gjennomfører temakurs innen blant annet skatt, MVA, arv, aksjer, pensjon, familierett, utland, næringseiendom

Kundeseminarer innen relevante temaer. Det kan for eksempel være i forbindelse med større arrangementer i bedriftens regi.

Ta gjerne kontakt på e-post post@skatt.no eller telefon 22 97 97 00 dersom du ønsker mer informasjon om våre internkurs eller du ønsker å bestille et konkret kurs til din bedrift. **SB**

Skattebetalerdagene

Også i år kommer vi til å arrangere Skattebetalerdagene. I samarbeid med Sparebank1 SR-Bank har vi gleden av å invitere deg til et totimers seminar Bergen og Stavanger den første uken etter påske. I tillegg vil vi også få på

plass et arrangement i Oslo. For mer informasjon, besøk www.skatt.no!

Det er våre erfarne rådgivere, advokatene Jan H. Bangen og Trond Olsen som vil gi deg gode tips. **SB**

Skattebetaleren årsarkiv

Trenger du tidligere utgaver av Skattebetaleren? Du kan både lese og laste ned disse fra våre hjemmesider, skatt.no. For å lese de nyeste utgavene enkeltvis kan du bruke tjenesten Issuu (krever ikke registrering) og hvis du vil

laste ned hele årganger av bladet kan du også gjøre det.

Foreløpig har vi et elektronisk arkiv tilbake til 2006, og filene er nokså store, så det anbefales at du ikke laster ned filene over mobilt bredbånd. **SB**

Verv en venn

Som medlem i Skattebetalerforeningen kjenner du allerede foreningen vår og hva vi kan tilby deg. Vi ønsker at flere skal kunne nyte godt av de fordelene du har, og til dette trenger vi din hjelp!

Spør et familiemedlem, en venn, en kollega om de vil være medlem. Kanskje er det også slik at bedriften du jobber i ønsker bedriftsmedlemskap?

Som takk for hjelpen når du verver nye medlemmer kan du velge blant våre fine vervepræmier. Disse sendes deg med en gang det nye medlemskapet er aktivert.

Verv 1 venn, og du kan velge mellom følgende vervepræmier:

■ «Kjøtt og vin» av Trond Moi og

Toralf Bølgen

- «Stiansen til hverdags» av Bent Stiansen
- Voluspa duftlys, Crisp Champagne
- Gavekort på G-sport verdt kr. 200,-
- 30 minutters gratis juridisk bistand
- 10% på et praktisk skatte- og regnskapskurs

Verv 5 venner, og du kan velge mellom:

- Gratis Praktisk skatte- og regnskapskurs
- Gratis valgfritt nettkurs. **SB**

Skatte- og avgiftssatser 2016

Formuesskatt personer

Sats:	0,85 %
Fribeløp enslige/ektepar	1,4 mill./2,8 mill.

Alminnelig inntektsskatt for personer

Fellesskatt til staten	10,55 % [7,05 % Nord-Troms og Finnmark]
Kommune- og fylkesskatt	14,45 %

Skattesatser for selskaper

Alminnelig inntekt	25 %
Formuesskatt	0 %

Trinnskatt

Trinn 1 - innslagspunkt/sats	159.800/0,44 %
Trinn 2 - innslagspunkt/sats	224.900/1,7 %
Trinn 3 - innslagspunkt/sats	565.400/10,7 %
Trinn 4 - innslagspunkt/sats	909.500/13,7 %

Trygdeavgift

Lønnsinntekt	8,2 %
Næringsinntekt jordbruk, skogbruk	11,4 %
Næringsinntekt fiske, barnepass:	8,2 %
Annen næringsinntekt	11,4 %
Pensjoner	5,1 %
Nedre grense	49.650 kr

Skattefradrag for alders-/AFP-pensjonister

Maksimalt	29.800 kr
Reduseres med 15,3 % for pensjonsinntekt mellom	184.800 - 278.950 kr
og med 6 % for pensjonsinntekt over	278.950 kr

Enkelte fradragssatser

Personfradrag (klassefradrag) for klasse 1/2:	51.750/76.250 kr
---	------------------

Minstefradrag i lønnsinntekt - sats 43 %:

Nedre grense	31.800 kr
Øvre grense	91.450 kr

Minstefradrag i pensjonsinntekt - sats 29 %:

Nedre grense	4000 kr
Øvre grense	73.600 kr

Foreldrebetaling - dokumenterte utgifter til pass og stell av barn:

Maksimalt fradrag, ett barn	25.000 kr
Deretter 15.000 kroner for ytterligere barn under 12 år	

Særfradrag

Enslig forsørger	4.317 kr pr. mnd
Sykdomsfradraget, faktiske utgifter på minst	9.180 kr (fradrag for 67 % av utgiftene)

Næringskjøring med privat bil - innland:

Under 10 000 km:	3,80 kr per km
Over 10 000 km:	3,45 kr per km
El-bil:	3,80 kr per km

Reiseutgifter hjem/arbeidssted og pendlers besøksreiser:

reiselengde inntil 50 000 km i året	1,50 kr per km
Reiselengde 50.000 - 75.000 km	0,70 kr per km
Bunnfradrag	22.000 kr
Fradrag for overtidsmat	
Daglige fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer:	89 kr per dag

Naturallytelser fra arbeidsgiver

Rentefordel ved rimelige lån hos arbeidsgiver

Normrentesats januar - februar 2016:	2,50 %
Normrentesats mars - april 2016:	2,30 %

Firmabil - beregning av skattepliktig fordel

30 % av bilens listepreis opp til	293.200 kr
+ 20 % av listepreis over	293.200 kr
Biler som er eldre enn 3 år per 1. januar 2016 verdsettes til 75 % av listepreis som ny ved fordelsberegningen. For el-biler brukes 50 % av listepreis som ny, for el-biler eldre enn 3 år: 37,5 %.	

SKATTEBETALER
FORENINGEN

Vi kan
hjelpe deg!

Skattespørsmål?
Ring 22 97 97 10
mellom 12 og 15.

Av Karine Ugland Virik,
Administrerende direktør

Hva vil du betale for?

I februar kom nyheten om at et stort flertall av norske skattebetalere gjerne ville betale mer i skatt. Mon det.

AV KARINE UGLAND VIRIK

Hva ville du svart dersom du fikk spørsmålet: «Er du villig til å betale mer i skatt enn i dag om du visste at pengene øremerkes forbedringer innen sykehus, eldreomsorg, skole, barnehage og barnevern?»

Og hva ville du svart dersom du fikk spørsmålet: «Er du villig til å betale eiendomsskatt dersom du visste at pengene øremerkes eldreomsorg og barnehage?»

Fasiten viser at mange syntes det var/er en god idé å betale mer skatt, så lenge pengene gikk/går til noe fornuftig. Det er både naturlig og rimelig. Legitimiteten til skattesystemet avhenger av at vi som skattebetalere ser at pengene vi betaler inn brukes fornuftig, og bruk av skattepenger på kjerneområder som omsorg for gamle, unge, syke og utsatte grupper faller selvsagt i god jord.

Men like fullt er det en svært tvilsom øvelse å øremerke penger til spesifikke oppgaver på denne måten.

For det første er det ikke slik at skattepenger fra enkeltmennesker eller skattearter øremerkes noe som helst. Hvis det for eksempel skulle være slik at eiendomsskatten i Oslo faktisk skulle øremerkes tiltak innen eldreomsorg

eller barnehagedrift, så skulle også inntektene som er øremerket falle dersom eiendomsprisene og dermed ligningsverdiene faller. Det er, selvsagt, både upraktisk og svært lite forutsigbart å binde deler av driften til Oslo kommune opp mot svingninger i eiendomspriser på den måten. Dette er bare et demagogisk triks, enkelt og greit. Trikset er riktignok godt, men det er fortsatt et triks.

For 16 år siden forsket Telemarkforskning på hvordan norske kommuner brukte øremerkede midler fra staten. Ifølge rapporten hadde kommunene brukt opptil 80 prosent av nye øremerkede tilskudd på andre prosjekter.

Et typisk eksempel på hvordan de øremerkede midlene ble (og sannsynligvis blir) misbrukt er en kommune som bruker en million kroner på helsesektoren. Den får deretter et øremerket tilskudd på en million ekstra fra staten. Da skulle du kanskje tro at resultatet

ble to millioner kroner på helse. Det som i stedet skjer er at kommunen flytter store deler av det ekstra tilskuddet og bruker disse pengene på andre områder.

Derneft ligger det en forutsetning i spørsmålet som er, for å si det folkelig, riv ruskende gal. Spørsmålet forutsetter implisitt at resten av skatteinntektene brukes perfekt – altså hver eneste krone brukes på den mest hensiktsmessige måten. Det er helt åpenbart ikke tilfelle.

I Norge bruker det offentlige mer penger enn man egentlig bør, og slik har det vært i mange år. Noe skyldes distriktspolitikk, noe skyldes symbolpolitikk og noe kan rett og slett kalles sløsing.

Det viktige og riktige spørsmålet å stille er derfor ikke om vi er interessert i å betale mer skatt. Spørsmålet bør heller lyde: «Tror du norske politikere sløser med skattepengene dine?»

Svaret er sannsynligvis ja. **SB**

« Dette er bare et demagogisk triks, enkelt og greit. Trikset er riktignok godt, men det er fortsatt et triks. »

Nettkurs

Skattebetalerforeningen kan nå tilby nettkurs for deg som gjerne vil ha fleksibilitet og valgfrihet - og oppdateringstimer.

Vi gir deg valget mellom flere ulike kurs, som alle gir deg nødvendig påfyll av kompetanse. Kursene kan tas på farten, på et hotellrom eller hjemme hos deg selv.

Tempoet bestemmer du selv. Du kan ta kurset når du vil. Pause når du vil. Valget er ditt.

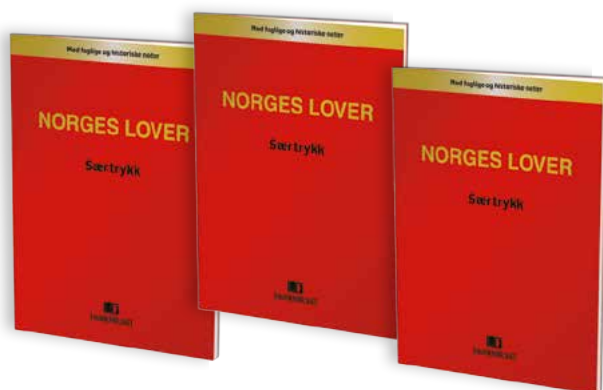
skatt.no/nettkurs

NORGES LOVER 1687–2015

Fagbokforlaget utgir *Norges Lover* på oppdrag fra Lovsamlingsfondet ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. *Norges Lover* omfatter samtlige norske lover som har alminnelig praktisk betydning. Utfyllende registre og krysshenvisninger bidrar til å gjøre lovsamlingen brukervennlig. Den nye utgaven er ajourført per januar 2016.

HOVEDUTGAVE: ISBN 978-82-450-1960-5 | Kr 900,- inkl. mva.

FINGERMERKER TIL NORGES LOVER: ISBN 978-82-450-1962-9 | 70,- inkl. mva.

Vi utgir også særtrykk av enkeltlover fra *Norges Lover* med både faglige og historiske noter. Se www.fagbokforlaget.no/saertrykk.

arbeidsrett.no

FAGBOKFØRLAGET

Arbeidsrett.no – alt på ett sted!

- Grundige og praktiske kommentarer til arbeidsmiljøloven, ferieloven og lønnsgarantiloven.
- Oppdateres løpende av over 40 forfattere og jurister.
- Lett å komme i gang med og lett å bruke.

Bestill 14 dagers gratis prøvetilgang på www.arbeidsrett.no

Hva er arbeidsrett.no?

Alt på ett sted

Grundige kommentarer

Løpende oppdatert

Erfarne forfattere

Lett å bruke